

Shoconan ta confrontando temponan dificil y mester di fondonan pa proyecto di preservacion

Pagina 2

- **Cuido integral pa nos adultonan mayor: Un plan pa enfrenta e desafio di dubbele vergrijzing**

Pagina 6

- **Nine Lives Aruba Foundation tin 47 pushi disponibel pa su Adoption Day di awe**

Pagina 3

- **Horcan manera Helene ta mortal ora cu nan ta golpia y ta sigui golpia aña tras aña**

Pagina 16

Parlamentario Raoul White di Tweede Kamer cu pregunta tocante rapport di Amnesty International

Pagina 4

Gabinete Schoof I a hera collapse un biaha caba, segun reportahe

Pagina 9

Republica Dominicana ta aumenta expulsion di migrante Haitiano

Pagina 11

Shoconan ta confrontando temponan dificil y mester di fondonan pa proyecto di preservacion

Mediante un comunicado, Aruba Birdlife Conservation ta informa cu na e momentonan aki tin un necesidad di fondonan pa por continua pone neishinan artificial y asina sigui preserva e Shoconan.

Den ultimo añanan, Shoconan ta bin enfrentando desafionan cada biaha mas grandi na luganan di reproduccion sigur y adecua na varios area di e isla.

Tera Cora, e zona patras di campo di golf di Tierra del Sol, algun biaha tabata un zona di biodiversidad halto y tambe tabata un di e luganan di reproduccion mas importante pa Burrowing Owl (Athene cunicularia arubensis) localmente yama “Shoco.”

Na 2019, pa mehora e posibilidadnan di sobrevivencia di e Shoco, a instala e 20 prome neishi artificial na e campo di golf na Tierra del Sol. E motivo principal ta pa brinda na e Shoconan e oportunidadnan di reproduccion alternativo debi na e destruccion sistematico di nan neishi natural na Tera Cora, pa via di uso no regula di actividadnan di UTV y ATV.

Mas di 90% di nan neishi natural na Tera Cora a ser destrui den algun aña, despues di introduccion di turismo di aventura y te e fecha hopi Shoco ta muri pa e coremento imprudente di autonan todo tereno. Ta conoci cu tanto na nivel internacional como local, turismo insostenibel di Aruba, incluyendo e asina yama turismo di “aventura” a yega na un costo hopi halto pa medio ambiente y biodi-

versidad di e isla.

Awor, despues di cinco aña, nan ta contento di informa cu e buraconan aki ta haciendo un diferencia y ta yudando na mehora e oportunidad di sobrevivencia di e Shoconan.

Te cu awor, nan a logra pone mas cu 60 buraco artificial. Nan meta ta pa alcanza 500 den e proximo añanan, poniendo nan rond di e isla na luganan sigur pa duna na e Shoconan un oportunidad alternativo pa haci neishi.

Pa logra e meta aki nan mester di fondo y acercando na e ultimo kwartaal di 2024, nan lo ta gradici si companianan, organisacionnan, clubnan y otro por considera inclui e Proyecto di Conservacion di Shoco den nan lista di donacion. Pa nan cada contribucion ta haci un diferencia.

Na cuminsamento di e aña aki, a inicia discusionnan cu e doñonan nobo di e cancha di golf pa loke ta trata e proyecto di conservacion di Shoco existente. E doñonan

nobo, e grupo Iberostar, a bay di acuerdo pa sigui sostene e proyecto y ta compromete na hib’e un stap mas leu.

Mantencion lo ta realisa riba e neishi artificial existente segun cu e cancha di golf ta pasa den renobacion y mejoracion, y 12 neishi artificial nobo lo ser agrega na luganan sigur rond di e cancha di golf aumentando e cantidad total na 32.

E proyecto specifico di conservacion di Shoco aki, dirigi pa Aruba Birdlife Conservation, lo ta integra den e diseño y marca nobo di e cancha di golf, treciendo un componente educativo como parti di e experiencia general pa e golfistanan.

Informacion tocante e proyecto di conservacion di Shoco lo ta disponibel na e pro shop y riba medionan social, yudando pa conscientisa e bishitantenan, golfistanan local, y personal, cu lo ser entrena pa contesta e hopi pregunta cu bishitantenan hopi biaha tin.

E iniciativa aki ta engrandec e experiencia general di golf di Aruba pa bishitantenan y localnan mientras ta duna na e Burrowing Owl den peliger di extension un miho chens di sobrevivi.

E organisacion no gubernamental (NGO) Aruba Birdlife Conservation (ABC) Foundation regularmente tambe ta trece dilanti nan preocupacionnan pa loke ta trata proteccion di medio ambiente, como tambe casonan unda naturalesa y animalnan cu ta sali perhudica.

Na juli ultimo Bon Dia Aruba a publica cu riba nan pagina di Facebook ABC tabata lamenta e daño cu algun shoco ta sufri.

E fundacion a indica e luna di juni e shoconan a encontra diferente dificultad, tres a muri di veneno, un a muri durante mantenemento di caya y dos a ser golpia pa vehiculo. E NGO ta remarca cu esaki ta solamente e casonan cu nan ta na altura di dje y cu

pues e cifra di mortalidad ta probablemente mas halto pasobra no tur caso ta ser comparti cu nan.

“Nos ta contento ora nos por yuda esnan cu a sobrevivi pa bolbe na e bida silvestre di parha di Aruba. Pero, algun caso ta rekeri tratamiento intensivo, algo cu por tuma mas di un aña prome cu un shoco por ser libera of parcialmente libera back den naturalesa. Ta rekeri conocimiento specialisa y gran dedicacion pa yega na e punto di debilbe un Shoco na su habitat natural,” ABC a resalta.

E potretnan cu nan a publica na juli tabata ilustra un shoco cu claramente a perde bista di un banda di wowo y otro shoco cu tabata parce cu el a perde bista parcialmente di e otro wowo.

ABC ta splica cu e shoconan mester di nan bista pa nan por busca nan cuminda. Si nan por logra esaki exitosamente nan por mantene nan neishi di shoconan baby di e miho manera posible. Pero ora nan bista ta parcialmente perhudica, e ta rekeri di mas esfuerzo di e shoco pa e por cuida su mes y su famia.

E fundacion ta duna algun tips y manera con hende por yuda pa evita cu e shoconan ta sufri accidentenan cu ta prevenible.

Ta importante pa chauffeurnan core cu mas cautela na momento cu nan ta cerca di un neishi di shoco of ora cu nan wak uni cerca. Tambe ora cu haci “off-road” cu ATV of UTV, mester sigura cu e vehiculonan aki ta keda riba e caminda indica ya cu neishinan di shoco no ta facil pa wak y ta mas facil pa perhudica of destrui un neishi.

Nine Lives Aruba Foundation tin 47 pushi disponibel pa su Adoption Day di awe

Awe ta un dia di fiesta na Jaburibari 8B caminda Nine Lives ta bay tin su adoption day den conex-ion cu Dia Internacional di Bestia e cual a ser celebra ayera dia 4 di october.

Awe tardi for di 4or di atardi te cu 7or di anochi, cada hende cu lo drenta na e fundacion lo haya informacion di dos clinica cu ta Animal Care Clinic Aruba y Veterinary Speciality Hospital Aruba (VSH) cu nan veterinarianan y specialistanan pa asina aclaria cualkier pregunta of duda cu esnan cu ta bay adopta un pushi lo por puntra.

Sra Zoeyn Conijn di Luna Foundation tambe ta bay ta presente pa motibo cu algun luna pasa nan a rescata un cacho y door cu e fundacion aki tabata full caba, Nine Lives a tum'e y ora a haya lug a cacho a bay cerca Luna Foundation.

“Nos tin tur clase di pushi, baby, junior cats, adult cats, tur sorto di color cu nan kier tambe tin, nos porta ta habri pa nos pushinan por haya nan mesun hogar,” Sra. Geraldine Toro vice-presidente di Nine Lives a bisa.

Na e momentonan aki nan tin basta pushi den nan fundacion y loke nan kier ta pa nan wordo adopta y asina ey nan por sigui yuda e otro pushinan riba caya “si ta adopta un pushi, nos por tuma un otro pushi di caya den e fundacion.”

Normalmente, Nine Lives ta tene nan Adoption Day tur luna pero e biaha aki nan a dicidi di haci uno special invitando specialistanan den area como veterinario y otro fundacionnan manera a menciona caba.

Den fundacion aworaki tin 47 pushi y na Colony Cats tin 110, den e Colony Cats aki tin e pushinan cu hotelnan of restaurant no kier y nan ta trapa nan y sterilisa nan pa por hiba nan na Colony Cats “tur anochi nos tin nos boluntarianan cu sin falta un dia, nos pushinan ta warda ora nan ta yega pa duna nan cuminda, akinan nos ta papiando di feral cats, kiemen cu nan no ta mucho amigabel, tin otronan cu si ta mas trankilo, nan ta biba eynan, nan ta sigur y nan tin

cuminda y awa.”

Tocante e proceso di adopcion, normalmente nan ta pidi un adoption fee di 100 florin pero door cu ayera tabata Dia di Bestia nan ta lag'e na 75 florin, esaki ta encera cu ora ta adopta un baby pushi, e ta haya un medicamento pa purga y carpata. Den seis luna Nine Lives ta yama e doño pa informa cu e pushi a yega na seis luna y nan a traha un afspraak pe na veterinario pa

asina hib'e y sterilis'e. Ora e pushi ta sterilisa, e ta haya su micro chip. E fee ta pa djis cubri un parti di sterilisacion pa motibo cu normalmente sterilisa un pushi muhe ta costa 125 florin “e ta pa yuda nos y un tiki nos ta cover e resto, pa nan por yuda cu e gastonan,” Toro a splica.

Recientemente a ser crea un fundacion denomina Paws United e cual hunto cu otro

fundacionnan manera Animal Welfare Alliance Aruba (AWA) cu ta sterilisa y castra, Luna Foundation, Nine Lives, entre otro, ta bin hunto y drenta den e barionan pa sterilisa e pushinan y cacho, na augustus nan a drenta na Madiki unda nan a sterilisa mas cu 500 pushi y cacho den nueve dia.

Awor den luna di october y november nan ta bay bishita e bario di Dakota un biaha mas

pa nan bolbe sterilisa y castra, asina combati e crecimiento di pushi cu cacho.

Tocante e situacion riba caya di pushi cu cacho, Toro a sigura cu e situacion ta bin mejorando “pero e por miho, vooral pasobra nos ta wak cu den nos hendenan grandi, nos ta hayando hopi melding, cu ta bisa cu por lo menos tin 20 of 25 pushi. E problema ta cu ora e prome pushi a yega nan no a sterilisa y un pushi den un año e por haya 3 biaha baby. P'esey nos ta papiando aworaki cu e pensionadonan pa ora nan please ripara cu pushi a bin, contact nos pa nos bay sterilisa y no warda pa e bira grandi unda cu cos por bay for di man.”

Tin casonan di un cas cu na e momentonan aki tin 110 pushi y na otro cas tin 75 “e ta bira hopi y vooral ora bo ta pensionado cu por ta nan ta sinti nan so y nan ta haya compania,” el a declara.

Pa finalisa, el a duna como mensahe pa Dia di Bestia “ban nos tur respecta nos bestianan, pasobra nan tambe tin sentimento, nan tambe ta sinti y pa corda semper, sterilisa bo mascota.”

Parlamentario Raoul White di Tweede Kamer cu pregunta tocante rapport di Amnesty International

Recientemente, Amnesty International a publica un rapport tocante e situacion di Venezolanonan na Aruba, den cual a haci un yamado pa mas proteccion pa nan. E rapport, titula “Regla pero no proteccion: desvelando gap den proteccion di refugiado pa Venezolano na Aruba”, ta resalta e falta di legislacion specifico relaciona cu refugiado na Aruba, problemanan asocia cu detencion di solicitante di asilo y refugiado, y preocupacion tocante e trato di solicitante di asilo Venezolano, incluyendo mucha.

Parlamentario di GroenLinks-PvdA, Raoul White, a dirigi un serie di pregunta na Secretario di Estado pa Relacionnan di Reino, Zsolt Szabo, tocante violacion di derechonan humano di refugiadonan Venezolano na Aruba.

Pa cuminsa, White ta puntra e Secretario di Estado si e ta na altura di e noticia “Amnesty: Hulanda complice den violacion di derechonan humano na Aruba.”

E rapport di Amnesty International tabata inclui un seccion titula “Participacion di gobierno Hulandes”, den cual tabata bisa cu “Amnesty International ta opone e deportacion di Venezolano for di Aruba y ta preocupa tocante e proteccion di Venezolanonan na Aruba,” segun Dagmar Oudshoorn, kende ta director di Amnesty International Hulanda. “E organisacion di derechonan humano tambe tin preocupacion tocante e participacion di gobierno Hulandes den e acomodacion di refugiado na

Aruba.”

Gobierno Hulandes ta duna sosten na Aruba den acomodacion di refugiadonan Venezolano. E sosten aki ta consisti di ayudo financiero y tecnico. A paga pa vuelonan usa pa deporta Venezolanonan, loke ta nifica cu Hulanda posiblemente a contraveni e principio di no-devolucion tambe.

Documentonan di ambos gobierno ta duna evidencia di esaki. Sosten di gobierno Hulandes ta enfoca principalmente riba tracing di Venezolano y nan detencion y deportacion, na lugar di nan proteccion, segun AI.

Principio di no-devolucion

Parlamentario White tambe ta puntra e Secretario di Estado si “por reflexiona riba e afirmacion di Amnesty cu na Aruba a viola e principio di no-devolucion” y si e ta di acuerdo cu esaki.

Den e rapport di AI, ta bisa cu mientras cu ta compronde cu condicionnan ta dificil pa un isla manera Aruba, a ratifica tratadonan internacional di derechonan humano cu ta implica cierto derecho y obligacion relaciona cu refugiado y asilo. Aruba ta parti di e Convencion di Refugiado di 1951 y mester cumpli cu su obligacionnan, manera e principio di no-devolucion, cu ta prohibi pa debilhe hende na paisnan unda nan por encontra persecucion, tortura y otro violacion di derechonan humano, manera ta e caso na Venezuela.

White ta puntra e Secretario di Estado, si e ta di acuerdo cu e afirmacion di AI cu a viola e principio di no-devolucion na Aruba, ki accion concreto ta bay tuma? Y si e no ta di acuerdo, pakico no, y pa fundamenta su contesta legalmente. Tambe a haci e pregunta si e por reflexiona riba e afirmacion di AI cu Hulanda a contribui na e violacion di e principio di no-devolucion na Aruba, y si e ta di acuerdo cu esaki. Si e ta di acuerdo, ta puntra e Secretario di Estado si e ta dispuesto pa investiga con esaki por a

sucede, y con ta bay evita cu ta bolbe viola e principio den futuro. Y si acaso no ta di acuerdo, pa fundamenta su contesta legalmente.

Tocante e ponencia menciona anteriormente, unda AI ta bisa cu Hulanda a paga pa vuelo pa deporta Venezolanonan, White ta puntra si “ta berdad cu Hulanda a duna sosten financiero pa Aruba pa vuelonan di deportacion di Venezolano?” y ta puntra si esaki ta e caso, con ta concilia esaki cu e principio di no-devolucion.

Tambe den e mesun nota ta puntra si ta berdad cu e ayudo proporciona pa Hulanda pa Aruba tabata centra principalmente riba localisa Venezolanonan y detene y deporta nan. Si esaki no ta asina, ta pidi e Secretario di Estado pa splica pakico e no ta berdad.

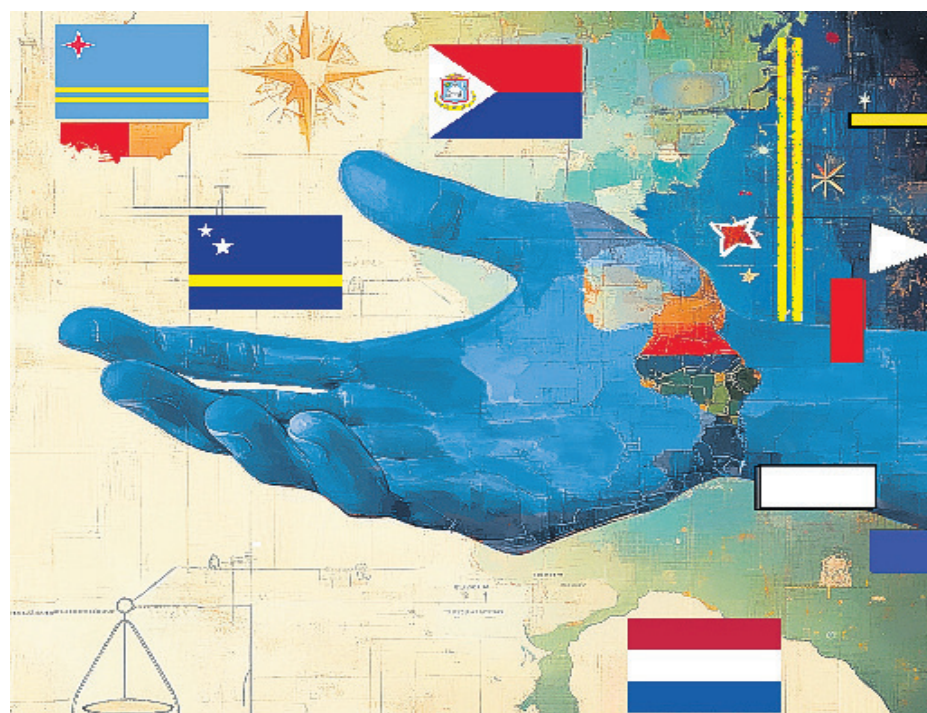
Mas directamente ta puntra e Secretario di Estado si e ta al tanto di e rapport “Regla pero no Proteccion” di Amnesty, particularmente capitulo 8 cu ta bay tocante e rol di Hulanda. Ta pidi pa reflexiona riba cada paragraf di e contenido di e capitulo aki, cu entre otro, ta indica cu documentonan di gobierno tanto di Aruba como di Hulanda ta indica cu posiblemente a contraveni e principio di no-

devolucion.

White tambe ta puntra si den virtud di articulo 43, paragraf 2 di Statuut di Reino, Secretario di Estado por indica cua ta e rol di Reino na momento cu ta viola e principio di no-devolucion na un di e paisnan? Di ki manera gobierno di Reino por contribui pa preveni violacion di derechonan na un di e paisnan, y especificamente, den e situacion di e violacion di derecho di e refugiadonan na Aruba?

Articulo 43, paragraf 2 di Statuut di Reino ta bisa cu “salvaguardia e derecho, libertad, seguridad huridico y calidad di gobernacion aki ta responsabilidad di Reino.” Como ultimo pregunta, White ta pidi e Secretario di Estado pa contesta e preguntanan aki di manera separa, prome cu e tratamiento plenario di e presupuesto di Relacionnan di Reino.

Mientras ta keda pendiente pa un contesta di e Secretario di Estado, ta destaca e hecho cu na Aruba ningun parlamentario a menciona e rapport aki di Amnesty International te ainda, ni a manda pregunta pa e mandatarionan concerni.

Editor

Caribbean Speed Printers N.V.
Aruba Bank N.V. Acc. #332668
Caribbean Mercantile Bank N.V.
Acc. #23951903
RBC Royal Bank Acc. #13307728

Operations Manager

Mariette Engelhart

Redaccion

noticia@bondia.com

Pilar Flores (hefe di redaccion)
Angenette Figueroa (closer editor)
Leo Maduro
Andreina Morillo
Raisa Montilla
Oriana Geerman

Ehecutivo di Benta

sulaika.croes@cspnv.com

Sulaika Croes

Aviso y Arte

Sandra Loefstop

Lisa Tromp

Departamento Digital

Juan Luis Pinto

Administracion

accounting@bondia.com

Martha Arteta de Ariza

Distribucion

Jenny Kelly

Coleccion

Evelinda de Cuba - Tromp

Pre Press

Luis Fernando Arenas (Hefe)
Pablo Libre

Press

Roland Schenker (Hefe)
Omar Ramirez
Martin Boekhoudt
Francis Dirksz

Colaboracion

Associated Press
Ret Karibense
Data Key

Afiliacion

Sociedad Interamerica
di Prensa (SIP)

DIRECCION

Adres: Weststraat #22
Tel: 582-7800
Email: noticia@bondia.com
aviso@bondia.com
info@bondia.com
Website: www.bondia.com
Facebook: @bondianoticia
Instagram: bondiaaruba

BON DIA ARUBA ta un corant
redacta y imprimi na Aruba y ta
obenibel di dialuna te cu diasabra.
Ningun contenido por wordo reproduci
sin permiso di editor.

Editorial

Parlamento temporal por... Haci algo util...?

Pa un periodo masha cortico nos tin un situacion special den nos parlamento, unda presidente di e organo no ta di e partido mas grandi den un coalicion o di un partido cu ta goberna su so. E situacion aki muy probablemente no ta bay dura tanto tempo, pasobra eleccion na december proximo lo por percura pa un otro composicion den parlamento, cual lo conduci na un gobierno nobo, loke lo resulta den eleccion di un presidente segun e custumber referi.

Esey ta haci cu pa un periodo di algun luna tin un parlamento cu por scoge un agenda diferente, dependiendo di e partidonan cu a sostene e eleccion di e actual presidente. Pero, kico lo ta e agenda di un parlamento asina? Ta continua cu tratamento di e proyectonan di ley pendiente? Presupuesto por ehemplo? Pa por haci esey lo mester existi un base minimo di confianza entre gabinete y parlamento. E colaboracion durante tratamento di presupuesto ta intensivo, siendo e ley cu ta existi mas tempo cada aña di parlamento. No ta parce nos cu e base minimo ey ta existi y por lo tanto presupuesto 2025, a pesar di ta den man di parlamento, no ta haya tratamiento. Esaki lo tin poco sentido tambe pasobra en principio eleccion na december por resulta den un gobierno di caracter diferente, aunke esey no necesariamente ta e caso, cu lo desea di revisa e presupuesto entrega recientemente. Esey ta implica cu por spera tratamiento di ley di presupuesto den promer parti di 2025. Y esey ta implica tambe cu no lo cumpli cu e normanan di supervision financiero, cu ta stipula cu mester tin un presupuesto aproba pa 15 di december di cada aña. No mester mira esey necesariamente como un drama; mas importante ta si e ley ta cumpli cu e norma y recomendacionnan duna pa e colegio di supervision, pa despues no tin reaccion negativo di parti di gobierno di Reino.

Otro tratamiento di proyecto di ley cu ta na parlamento caba en principio lo por tuma lugar, pero den caso di propuesta entrega pa e gabinete demisionario ta depende di e ministro encarga si e ta dispuesto pa participa den e proceso aki, defendiendo su proyecto dilanti di un sala cu posiblemente no ta comparti su vision y unda no tin un base garantiza manera ta e caso ora e gabinete tabata funciona ainda. Kico ta resta anto? Algun proyecto di ley di iniciativa? Na e momento aki segun nos no tin nada pendiente cu lo por ser trata den e situacion actual. Kico si anto, parlamento por haci? Reunion di caracter informativo, mane-

ra esun ya comenta tocante e sucesonan na e fundacion pa subsidio deportivo. Invita un mandatario den e circunstancianan extraordinario aki no lo ta asina facil. Un ministro no lo nenga redondamente di aparece, pero lo tin algun motibo, creible of no dependiendo di cada ken nan pensamiento, pero reunion publico pa cuestiona maneho di un mandatario lo no tin sentido si esaki lo bira mas bien un show politico electoral.

E pregunta ta naturalmente si por tin un situacion mas favorable pa reuni como parlamento. Na Hulanda nos por a mira un situacion un poco diferente, unda un parlamento (nobo) ta ricibi y trata informacion di un ministro o secretario di estado, cu ambos banda ta considera importante. Esey por cierto a sucede algun tempo pasa, unda e secretario di estado pa asunto di Reino a presenta un informe tocante e situacion di e momento ey di e relacion entre gobierno Hulandes y gobierno di e islanan. Y si no tin ningun tema parecido pendiente, anto nos tin un bon sugerencia. Na april 2024 Consejo Consultivo (Raad van Advies) a entrega un consejo amplio riba un gama amplio di asunto cu tin relacion cu reforma pa haci gobernacion en general mas eficiente y eficaz, haciendo uso mas razonable di e recursonan financiero y humano disponible. E consejo aki ta toca varios tema cu ta di importancia tambe pa e deliberacionnan cu ta tumando lugar den cuadro di e Landspakket cu Hulanda. Nos no ta pretende di duna aki un resumen di e relato extenso aki (36 pagina), pero si algun ehemplo di e asuntonan trata. RvA entre otro ta trata e cuadro general pa maneho di e emtidadnan liga na gobernacion, manera e empresanan estatal, e fundacionnan y e entidadnan autonomo, e asina yama 'zelfstandige bestuursorganen' (zbo) manera AZV, SVB, Aruba Fair Trade Authority (AFTA) y Banco Central.

Tambe RvA ta toca e tema di e tradicion cu e crece unda den cada formacion nobo ta sigui un 'reshuffle' di ministerionan, unda no semper e composicion nobo ta garantiza e mihor forma pa coordina trabao gubernamental. Tin vez e composicion nobo ta percura pa perhuda colaboracion y comunicacion na lugar di scoge pa ministerio cu un paquete logico di cartera. Sigur awor den tempo di eleccion lo ta bon pa politico nobo y esnan experimenta tuma nota di loke nan propio asesor constitucional ta trece dilanti na 'food for thought'. Invita nan pa expone nan consejo y muestra algo di e union cu siquiera di vez en cuando por muestra pueblo.

Lotto ta buscando e miyonario di Lotto 5! *Pa e sorteo di diasabra 13 di juli 2024*

Diabierna 13 di juli, e resultado di Lotto 5 a ser conoci unda cu e numbernan cu a sali tabata 08-15-25-27-30 Joker: 29 y Letter: E. E mesun anochi a bira conoci cu tabata tin 1 solo ganado di e jackpot miyonario cu a gana e suma di 1 miyon 650 mil florin.

Tur premio di Lotto cu wordo gana, e hungado por cobra su premio dentro di 90 dia pero den caso di e premio aki di Lotto 5 ainda e feliz miyonario aki no a pasa oficina di Lotto pa cobra su premio.

E ticket ganado aki a wordo cumpra na Sunshine Lottery situa na Noord. Si abo lo por a cumpra bo ticket di Lotto 5 na Sunshine Lottery, check bo ticket pa wak si abo lo por tin e ticket ganado pa asina

cobra e premio miyonario aki prome cu diabierna 11 di october!

Lotto, E Loteria di Aruba tin diferente wega, Catochi, Big 4, 1-OFF, Zodiac, Wega di Number di Korsou di Lotto, Lucky 3, Multi-X, Lotto di Dia, Lotto 5, Mini Mega y cu su Mega Plus, y e diferente weganan di Raspa y Gana

y Instacash. Tambe lo por hunga Lotto Online door di bishita: play.lottoaruba.com pa por registra. Cumprando Lotto bo ta contribui na deporte riba nos isla. E meta ta pa organisa loteria, cambia bida di su hungadonan y na mes momento inverti den deporte local pa medio di donacionnan na e comision di subsidio.

Minister Ursell Arends:

Cuido integral pa nos adultonan mayor: Un plan pa enfrenta e desafio di dubbele vergrijzing

October ta luna di Adulto Mayor, un luna dedica pa honra nos adultonan mayor y pone enfoka riba e reto y necesidadnan cu nan ta encontra. Minister di Asuntonan di Adulto Mayor ta elabora ariba e bienestar di nos adultonan mayor, mirando e crecimiento continuo di e poblacion di 60 aña y mas, y tambe e fenomeno di “dubbele vergrijzing” cu ta un aumento di persona cu ta pasa di 80 aña.

Un embehecimento comun ta ora cu bo comunidad ta haya mas hende ariba di 65 aña compara cu e cantidad di baby cu ta nace pa aña. Un dubbele vergrijzing ta ora cu den e grupo di 65+ aki, e number di hende cu 80 aña pay ariba, tambe ta crece.

Durante e evento ‘Dia Internacional di Hende Grandi’ cual ta marca e luna di Adulto Mayor, Minister Arends a trece atencion na e prioridad cu nos mester duna na e cuida di nos grandinan. Aruba ta enfrenta cu un reto relaciona cu e necesidad di cuida, cu ta cada bes mas halto y caro. Minister di Asuntonan di Adulto Mayor a desaroya un plan integral pa combati e

problematica di nos cuida di adulto mayor.

A traha cu expertonan di Aruba como tambe di afo pa por desaroya un plan integral pa combati e problematica di nos cuida. E maneho ‘Delta-plan’ ta basa riba e concepto cu cuanto mas tempo un persona por keda biba den su propio ambiente, manera su cas of cu su famia cerca, tanto miho lo su salud ta pa un periodo mas largo. Un di e meta mas importante cu e maneho ta persigui ta e desaroyo di un “zorgzwaretpakket”, unda ta investiga y dividi e tipo di cuida segun intensidad y costo pa por evalua con por atende e poblacion cu ta embehecendo.

E segundo punto central di e plan ta enfoca riba mehoracion di cuida den e adulto mayor su mes un cas. Ta importante pa nos grandinan keda den nan entorno propio. Pa haci esaki posibel nos mes-

ter educa y prepara famia pa nan por duna apoyo na e adulto mayor. Adicionalmente por fortifica red socialnan pa yuda cu salud fisico y mental. Tambe a lansa e proyecto PASADIA cu ta duna e adultonan mayor un espacio pa participa den actividadnan di recreacion y socialisacion, manera terapia di musica, weganan di mesa y combersa cu demas miembro. Tres ubicacion di Pasadia ta habri actualmente, den colaboracion cu organisacionnan manera Wit Gele Kruis, FCCA, SABA, Buurtzorg, Cas Marie, YMCA y Rode Kruis.

Den e contexto di luna di Adulto Mayor, minister a pone atencion cu e esfuerso aki ta muestra cu nos grandinan ta merece nos atencion, amor y respet. “Nos no por lubida cu e adultonan mayor a construi e pais cu nos ta gosa awe. Aki nos ta muestra nos gratitud y ta duna bek na nan,” minister a conclui.

Cu e plan integral aki y e diferente proyecto y colaboracionnan, Aruba ta duna un paso crucial pa atende e necesidadnan creciente di nos adultonan mayor y yuda nan mantene nan dignidad y bienestar.

Asina bon
Nos Papiamento ta...?

Tocante ‘bedlegerig’ (‘mara na cama’) y mas...

Den nos edicion di e siman aki di nos column tocante nos idioma nacional, atencion pa e fenomeno regularmente presente di palabra o concepto Hulandes pa cual nos, segun nos promer impresion, no tin un traduccion y ta adopta esun Hulandes mes. Esey no ta ningun problema, den un idioma manera di nos, nos ta usa loke ta conveni pa por comunica. E siman aki nos a topa por ehemplo cu e palabra ‘bedlegerig’ cu ta aparece den publicacion relaciona cu e situacion di pacient den nos sistema di cuida medico. Esaki ta principalmente e caso cu persona di edad cu den forma mas o menos permanente ta ‘na cama’. Pero, no ta esey ta exactamente e concepto corecto na Papiamento? Ora nos ta referi na un persona cu ‘a coy cama’ nos ta papiando di un persona cu ta na cama permanentemente: “El a coy cama varios luna pasa caba y ayera el a fayece.” Un anuncio o comentario den e estilo aki nos por tende regularmente den nos comunidad.

Kico nos kier bisa cu e ehemplo aki? Cu hopi bi-aha, si nos pensa un rato y trata di formula o describi loke nos tin nos dilanti, nos ta yega hopi leu den haya e contesta cu nos ta busca. Awor, claro cu hende ta liber pa keda usa ‘bedlegerig’, sigur den un ambiente profesional, pero nos tin un equivalente propio pa esey. Naturalmente nos tin otro ehemplo di esaki tambe, cu ta un tiki diferente den e sentido cu nos no ta usa un variante propio di Papiamento, aunke no ta asina dificil pa crea uno. Por ehemplo, nos ta usa e termino ‘belastingangifte’ tal manera cu e ta, sin recurri na un ‘traduccion’ deriva di Spaño. Nos nunca ta bisa cu nos a bay entrega nos ‘declaracion di impuesto’. Esaki a pesar cu ‘impuesto’ ta den uso regular den otro contexto; como variante Spaño banda di ‘belasting’,

tambe pa indica varios tipo specifico di belasting: ‘impuesto di importacion’; ‘impuesto di salario’, etc. E tipo di variacion den uso di un cierto idioma na un momento pa despues recurri na e otro ta loke ta haci nos idioma asina interesante.

‘Di’ o ‘for di’?

Nos ta topa regularmente cu e uso incorrecto di ‘for di’ na lugar di simplemente ‘di’. Por ehemplo, si nos bisa: “E persona a fayece for di un stroke,” esey ta incorrecto o excesivo, pasobra e forma corecto ta: “E persona a fayece di un stroke.” Pa splica den ki situacion si ta usa ‘for di’, ta bon pa splica su origen. E ‘for’ tin su origen den Portugues (‘fora’), equivalente di ‘fuera’ na Spaño. Fora ta significa na Portugues loke ta keda na exterior, loke cerca nos ta existi tambe: ‘pafo(r)’. Sin embargo, cerca nos e ‘for’ a haya otro funcion tambe; nos ta usa esaki pa indica algo cu ta similar na ‘desde’ (na Spaño) den sentido fisico y figurativo. Un conocido frase den e Aruba di ayera tabata loke emisora radial tabata usa hopi: “For di nos studionan instala na ....., ta transmiti ...” Na Spaño e frase lo ta: “Desde nuestros estudios en...” Tambe tin e forma usa den sentido figurativo: “For di tempo cu el a bay studia, e no a bolbe mas.”

Flota o fleta?

Confusion entre palabra cu ta parece mescos na Ingles y Spaño tambe ta hiba nos tin ora na eror evitable. Un ehemplo asina nos a topa recientemente, unda a confundir, aparentemente, entre e palabra ingles ‘fleet’ y e palabra na Spaño ‘flete’. E palabra corecto na Papiamento (y Spaño) ta ‘flota’ y no ‘fleta’; e ultimo aki na Papiamento ta e equivalente di ‘flete’ na Spaño: e cargamento di un barco o tambe e costo di e transporte maritimo di henter e barco o un parti.

A diagnostica dos caso di mpox na un instituto pa hende cu discapacidad na Eindhoven

(NLTimes)—E virus di mpox a surgi na e instituto Lunet na Eindhoven pa hende cu discapacidad. Dos persona na un sitio residencial riba Eckartdal a ser diagnostica cu mpox, segun Lunet a anuncia diahuebs. Segun e Eindhovens Dagblad, esaki ta

envolvi un empleado y un residente.

GGD Brabant Zuid-oost ta calcula actualmente e riesgo di plamamento como abao. E servicio di salud ta monitoriando e situacion cuidadosamente. “Como precaucion, ta usando ekipahe protectivo na e sitio. Nos ta haciendo esaki pa preveni mas plamamento,” Lunet a bisa. “Pa loke ta e sitio en cuestion, ta preveniendo contacto cu otro sitionan te ora cu haya sa di e resultadonan di test.”

Segun ED, a bira claro diahuebs cu un empleado di Lunet a contrata e virus mientras e tabata riba vakantie. A diagnostica un residente mas despues.

Mpox ta plama via contacto

ante nobo cu ta plamando rapidamente den West y Centro Africa tin autoridadnan di salud global alerta pa e virus. E variante aki tambe a aparece na Suecia den augustus.

Recientemente e parlamento Hulandes a presiona minister di Salud Fleur Agema pa dona 13,200 vacuna di mpox na e paisnan afecta den Africa. E minister kier a keda cu e vacunanan, cual tin un duracion limite, den reserva, en caso di Hulanda mester di nan. Pero un mayoria den parlamento a haya cu ta importante pa muestra solidaridad cu e paisnan afecta y pa preveni un brote na Hulanda por medio di combati'e na su fuente.

Hulanda: Partido NSC kier investigacion den e deseo creciente entre hobennan pa haya eutanasia

(NLTimes)—E partido di coalicion NSC kier investigacion conduci riba eutanasia den casonan di sufrimento psicologico, y e cantidad di peticion pa eutanasia entrega pa hobennan cu ta sufri mentalmente. Estadisticonan ta muestra cu esaki a resulta den un aumento significativo di peticionnan pa asisti den caba cu propio bida durante e ultimo par añanan.

Esaki ta inclui mas y mas hende bao di 30 aña di edad, cu e aumenta mayormente prevalente den hende muhe jong. Parlamentario di NSC, Rosanne Hertzberger, a nota cu tin un practica di eutanasia cuidadoso na Hulanda pero e ta preocupa tocante e trend nobo y a entrega un nota di iniciativa riba e asunto aki ayera.

Hertzberger a bisa cu tin atencion grandi den media riba sufrimento psicologico den hobennan y esnan cu ta desea pa caba cu nan propio bida mas trempan. E atencion den media ta muestra un banda di medaya, el a bisa.

El a referi na un estudio cual a muestra cu tin relativamente mas atencion presta riba casonan “sensacional” di eutanasia den hobennan cu ta sufriendo psicologicamente. Segun e, esaki a resulta den comportamiento “copy-cat”.

Pa basta tempo, e cantidad di peticion pa eutanasia anualmente for di hende bao di 30 aña tabata aproximadamente 30 den total. Pero na 2023, e cifra aki a subi exponencialmente pa 895 pa aña. Esaki ta aplica tambe pa e cantidad di peticion aproba: 52 den e ultimo cuatro aña, compara cu cinco caso den 2020.

E Centre of Expertise on Euthanasia and the Dutch As-

sociation of Mental Health and Addiction Care ta kere cu e atencion den media ta resulta den un ola di peticion, Hertzberger a skirbi. E parlamentario ta apela pa un liña di guia di media manera kico ta existi actualmente pa cobertura di suicidio.

Media di comunicacion na Hulanda sa referi boluntariamente e liña di prevencion di suicidio, of otro fuente unda nan audiencia por busca ayudo. Ademas, reportero-redactornan ta omitti of no ta publica algun representacion sensacional of detayenan specifico boluntariamente.

Ademas, Hertzberger kier pa conduci varios investigacion pa haya mas conocimiento den sufrimento psicologico y e motibo pa e peticionnan pa eutanasia. Tambe el a nota e situacion dificil di organisacionnan di salud mental debi na, por ehempel, falta di empleado.

Tin un lista di espera largo pa hende cu problema psicologico por haya tratamento, cu hopi hoben riba e lista. Hertzberger tambe ta defende pa un comite di especialista cu por investiga e concepto di desesperacion como un criterion, y e rol cu dokternan ta hunga, incluyendo esnan cu no semper ta bay den acuerdo cu otro. Tambe e kier sa si tin solucionnan alternativa pa hobenan cu tin problema di salud mental y no kier biba mas.

LUNA DI LOCURA!

CUMpra 2 LOTTO 5 Y HAYA 1 LOTTO 5 LOCO GRATIS!

CON PA HUNGA?

CU CADA COMPRA DI 2 LOTTO 5 RIBA E MESUN TICKET TA RICIBI 1 LOTTO 5 ADICIONAL LOCO COMPLETAMENTE GRATIS Ariba E MESUN TICKET! MAS BO CUMpra, MAS TICKET LOCO GRATIS BO LO RICIBI!

PROMOCION TA VALIDO TE CU 30 DI NOVEMBER

Pa mas informacion yama 525-7555 of bishita nos website lottoaruba.com

www.lottoaruba.com

Cuminsando cu 4 florin, bo por gana e suma grandi aki

Afl. 160.000,-

Obtenibel na cualkier rebendado di Lotto.

sorteo ta awe noch 7:45 pm

HUNGA AWO

Corsou ta pone meta di yega status Tier 1 den lucha contra contrabanda di hende

(CuraçaoChronicle) - Gobierno di Corsou a introduci politica nobo ambicioso pa combati contrabanda di hende, cu e meta di logra status Tier 1 den Merca su evaluacion anual di contrabanda di hende.

E plan nobo, cual ta core for di 2024 pa 2026, ta enfoca riba prevencion, proteccion di victima y medidanan mas estricto contra traficantenan.

Na e curason di e esfuerso aki ta e establecimiento di e organisacion PATH, cual ta para pa Prevencion di Abuso i Trafikashon di Hende.

PATH lo hunga un rol central den coordina esfuersonan contra contrabanda di hende na Corsou, treciendo conscientisacion publico y sosten na profesionalnan cu ta tra-

hando pa combati e crimen aki.

E politica tambe ta tuma accion contra 3 obhetivo clave: preveni trafico humano,

identifica y provee sosten rapidamente na victimanan y castiga e criminalnan. Esaki ta inclui metanan concreto manera training di profesionalnan, lansa campananan di conscientisacion y mehora e facilidadnan pa sosten di victima.

Atencion particular lo ser duna na proteha e gruponan vulnerabel, manera empleadonan migrante y victimanan di explotacion sexual. Enfasis special lo ser poni tambe riba combati explotacion criminal, specialmente entre hubentud cu ta obliga drenta actividadnan manera trafico

di droga. Segun e Ministerio di Husticia, e forma aki di trafico no ta bon representa den esfuersonan di autoridad y persecucion te cu awo.

Den 2023, Corsou a ser poni riba e watchlist di Tier 2 di Merca su rapport Trafficking in Persons cu ta ser haci anualmente, unda ta evalua e paisnan su esfuerso pa combati contrabanda di hende. E meta di e politica nobo aki ta di eleva Corsou na status di Tier 1 den e añanan binidero, señalando cumplimiento completo cu e standardnan internacional.

Corte lo evalua peticion pa persecucion criminal di Corsou su Minister di Finanzas

(CuraçaoChronicle) - Gemeenschappelijk Hof van Justitie lo bolbe evalua n caso dia 29 di october cu ta involucra Fundashon Dos bui pa Korsou, un fundacion cu a ser estableci pa e reportero Yves Cooper.

E fundacion ta pidiendo un ordo di corte pa haci cu Ministerio Publico (OM) tuma accion criminal contra Minister di Finanzas Javier silvnia pa e "pordon" di impuesto for di 2017 y prome.

Un audiencia inicial priva a

tuma lugha dia 3 di september, durante cual a pospone e caso pa 4 siman. Corte awo a pone fecha nobo, indicando cu mas tempo ta necesario pa por procesa e caso.

Cooper no a haci ningun comentario adicional tocante e caso, di acuerdo cu loke a acorda cu corte. E fundacion tambe a acerca corte despues di no ricibi respuesta for di OM pa un keho entrega den april di 2024, iniciando un proceso legal conoci como e procedura di Artikel 15.

E problema di pordona florin den debe di impuesto ta aproximadamente 3 biyon un topico di debate andando.

Silvania den varios ocasion a ser pidi pa provee documentacion cu ta sostene e decision di cancela e debenan.

Den januari di 2023, e minister a dicidi di cancela e debenan, un movida cu segun oposicion ta ilegal y ta faborece un grupo chikito di persona cu a evadi impuesto. Nan ta argumenta cu e decision aki ta den violacion di ley, citando decisionnan di corte di apelacion dia 10 di augustus 2023 y conseho di SER dia 19 di juni 2023.

Parlamento di Corsou unanimemente a aproba amienda di ley di prizon

(CuraçaoChronicle) - Parlamento di Corsou a aproba di forma unanime un amienda na e ley di prizon.

Tur 14 miembro di Parlamento presente a vota na favor di e legislacion, mientras cu 7 miembro tabata ausente, representando varios partido cu ta inclui PAR, PNP, Tra-bou pa Korsou y MFK. E ley nobo, ken su proceso di desaroyo a cuminsa den 2019, awo a yega su conclusion.

Un aspecto notabel ta e prizoneronan ricibi bishita sin supervision, incluyendo

bishita for di nan parehanan. En principio, e bishitanan intimo por tuma lugha semanal, mientras cu riba otro dianan e amigonan y familiarnan por bishita nan ser keru encarcela. E Ministerio di Husticia tambe a menciona cu e espacio pa bishitanan sin supervision tin mester di mas desaroyo.

E ley aregla tambe ta tuma na cuenta modanan internacional, mirando cu un cantidad aumentando di prizon cu ta permiti e uso di telefon

y computer. Den e caso aki, uso di telefon lo ta limita pa mehora e reintegracion den sociedad y fortalece e lasonan familiar.

Pa garantisar seguridad den prizon, Ministerio di Husticia conhuntamente cu e maneho di Sentro di Detencion i Korekshon Korsou (SDKK), lo establece regla pa e uso di telefon. Pa awo, uso di computer ta permiti pa propositonnan di educacion, cual ta keda un obhetivo clave den e sistema di prizon.

Gabinete Schoof I a hera collapse un biaha caba, segun reportahe

(NLTimes) – Menos di dos luna despues di su inepcion, Gabinete Schoof I a casi collapse fin di augustus. Durante un reunion den anochi tocante e presupuesto nacional, partidonan di coalicion, VVD y NSC tabata diametricamente opuesto te na e punto cu lider di VVD, Dilan Yesilgoz a propone anuncia collapse di e gabinete, segun fuentenan cercano na e coalicion a bisa Nieuwsuur.

Lider di PVV, Geert Wilders a logra mantene tur hende hunto.

Esaki a sucede durante anochi di 29 pa 30 di augustus. Ya tabata conoci cu tabata un reunion hopi mas largo y dificil di loke a spera, y cu lider di NSC, Pieter Omtzigt a bira hopi emocional. Pero awo fuentenan a bisa Nieuwsuur cu e actornan principal tabata casi cla pa tira e serbete. Un collapse tabata muestra “inevitable” e anochi ey, segun fuentenan di e programa a bisa.

E argumento tabata tocante poder di compra. VVD tabata kier pa trahadornan mira e aumento mas grandi di poder di compra e siguiente aña. NSC a pensa cu tabata im-

portante pa desempleo y pensionado ricibi mas.

E conflicto a escala te na e punto cu Omtzigt a anuncia cu su partido no lo sostiene presupuesto. El a cita e naturalesa extra-parlamentario di e Gabinete, sugeriendo pa VVD, PVV y BBB haya sosten pa e presupuesto for di partidonan di oposicion den parlamento, segun e fuentenan.

Esey tabata inaceptable pa Yesilgoz y prome minister Dick Schoof pasobra e lo nifica cu minister di Finanzas, Eelco Heinen (VVD) lo mester pre-

senta su presupuesto na parlamento – un debate notoriamente dificil – sin sosten di e coalicion. Yesilgoz a propone pa bay cerca prensa hunto y anuncia cu e coalicion a collapse.

Den un ultimo intento pa mantene gobierno hunto, Wilders a bay papia cu Omtzigt un biaha mas. Loke a bisa no tabata cla, pero a caba cu Omtzigt bayendo back na mesa y sosteniendo presupuesto sin mas splicacion. Segun fuentenan di Nieuwsuur, Omtzigt a bandona e discusionnan inmediatamente despues di expresa

salud.

Segun reportero politico di NOS, Arjan Noorlander, esaki ta muestra e diferencianan politico mayor entre e cuatro partido di coalicion. “Gabinete tabata a cargo apenas un luna e tempo ey, y toch e fin diripiente tabata na bista,” el a bisa. “Desde esey, e partidonan di coalicion ta bin rondando otro. Tin duda pa papia cu otro tocante asunto politico pasobra hende tin miedo di cay den e mesun situacion atrobe.”

Segun Noorlander, esaki ta splica pakico discusion riba migracion y asilo diripiente ta bayendo asina slow. “Nan ta cumprando tempo pa preveni zonido y problema nobo pa un tempo.”

Request for Proposal for Beach Property

Date: September 25, 2024

The owners of the properties consisting of two (2) adjacent parcels located at Spaans Lagoenweg #34 in Pos Chiquito Aruba hereby request proposals for the purchase of this beach front residential property. The property is a long lease land (“erfpacht”) located on the inner road through Spaans Lagoenweg in Pos Chiquito, right on a beach strip with a spectacular ocean view. The property is the last beach front property of this size available on the Island.

Property Details:

- **Total size:** 1.240 m2
- **Location:** Spaans Lagoenweg #34, Pos Chiquito Aruba technically known as: (1) Aruba, Third Division, Section G, Number 1027 and (2) Aruba, Third Division, Section G, Number 3542.
- **Property Description:** The construction of the house is in good condition; however, it requires some maintenance. The house consists of three (3) bedrooms, two (2) bathrooms, a kitchen, a spacious living room, a dining room, an indoor patio, a laundry room, and a garage on the first floor. There is also a patio on the second floor.

Proposal Requirements:

Interested parties are invited to submit their proposals, which should include the following information:

1. **Purchase Price Offer:** Clearly state the proposed purchase price in Florin.
2. **Buyer Information:** Include the name and contact details of the buyer or buying entity. Anonymous Buyers will not be considered¹.
3. **Financing Details:** Provide information on how the purchase will be financed, including proof of funds or a bank letter stating the buyer has the means to finance his proposed purchase price.

The appraisal report can be viewed on:

<https://spaanslagoenweg34.relahq.com>. Viewing the property is also possible after making an appointment. To make an appointment or for more information you can contact the office of:

Wix Attorneys at Law
Avenida Millio Croes 101
Telephone: 582 3200
Email: vera@wixlegal.com

Proposals must be submitted in writing no later than Friday, November 8, 2024 at the office of Wix Attorneys at Law. After November 8, 2024, the owners will review all the offers and make a decision which offer will be accepted. All parties will be informed of the final decision within 14 days after November 8, 2024.

Information of the property can be found on:

<https://spaanslagoenweg34.relahq.com>

¹ Offers made through a broker will only be considered if the name of the buyer is disclosed.

Minister ta bay pone borchis bisando “nos ta trahando pa manda bo back” na centronan di asilo Hulandes

(NLTimes) – Minister di Asilo, Marjolein Faber (PVV) kier pone borchis di advertencia na centronan di solicitud di asilo Hulandes, bisando algo manera “nos ta trahando pa manda bo back,” fuentenan a bisa RTL Nieuws.

E minister di PVV kier pa e borchinan laga cla cu solicitantenan di asilo por keda solamente temporalmente na Hulanda.

Faber a bin cu e idea ora el a bishita un centro di detencion na Dinamarca pa solicitantenan di asilo cu a caba cu tur remedi legal y ta wardando deportacion. El a bisa cu el a mira un borchis similar eyan, pero oficialnan no a logra hay’e, segun fuentenan di e noticiero a bisa.

Durante su bishita na Dinamarca, Faber a yama e pais “un fuente di inspiracion.” Dinamarca ta haya considerablemente menos

aplicacion di asilo cu Hulanda, en parti pasobra ta otorga solamente permiso di residencia temporal, te hasta dos aña.

Segun e noticiero, Faber tabata particularmente interesa den con e Danesnan ta deporta solicitantenan di asilo. Un ehemplo cu el a bisa cu definitivamente e lo sigui na Hulanda ta laga inmediatamente cla na solicitantenan di asilo cu rechazo di nan aplicacion ta un posibilidad real.

Polemica na Bolivia pa orden di detencion contra Evo Morales cu despues a ser anula

(France 24) - Husticia di Bolivia a emiti un orden di aresto contra ex-presidente di Bolivia Evo Morales pa supuesto crimen di violacion legal y trafico di hende. Sinembargo, algun ora despues, e orden ey a keda anula pa medio di un apelacion pa "accion di libertad." E fiscal di e region di Tarija, Sandra Gutierrez, a sigura diaranson ultimo cu Ministerio Publico a kit'e for di su funcion y a ordena pa stop e orden di aresto.

E caso pa cual Evo Morales ta ser investiga ta pa e supuesto delito di "traficion di hende" y "lo a sucede" ora cu e supuesto victima "tabatin 15 aña di edad" den un provincia di Tarija, aunke Ministerio Publico ta omiti detaye ora ta trata di un menor di edad cu ta involvi.

Fiscal regional, Sandra Gutierrez, a sigura cu ya caba a forma un comision di fiscal pa cuminsa cu e investigacion y ehecuta e orden di detencion contra e ex-mandatario.

Pero, un "accion di libertad" presenta na ciudad di Santa Cruz de la Sierra a anula e procedura y despues, Oficina di Procurador General a haya instruccion pa "stop e caso" pa motibo cu Oficina di Fiscal Special pa Crimen Basa riba Genero lo a tuma encargo di e investigacion, segun Gutierrez a indica.

E accion pa libertad ta un re-

curso di proteccion na Bolivia contra privacion arbitrario, indebido of ilegal di libertad fisico of di movecion, comparable cu 'habeas corpus'.

Despues di a haya sa di e orden di aresto, fiscal regional Sandra Gutierrez a informa diaranson ultimo cu e hefe di Ministerio Publico a kit'e for di su funcion y a ordena pa stop e orden di aresto contra

di e ex-mandatario.

Den declaracion na medionan di comunicacion, Gutierrez a splica cu prome el a ricibi instruccion di e Fiscal General di Estado, Juan Lanchipa, pa stop e caso y disolve e comision crea pa investiga esaki pa motibo di Fiscal Special pa Crimen Basa riba Genero cu supuestamente lo ta encarga.

Di acuerdo cu Gutierrez, e instruccion di Lanchipa tambe a indica cu e mester "anula cualquier disposicion emiti cu ta contra e instruccionnan aki," loke a nifica "anula e comision," ya cu, el a sigura, nan a menas'e cu "procedimiento penal y disciplinario si e no haci'e."

E awor ex-fiscal a splica cu riba e dia aki dos di e tres fiscal den e comision ey a ricibi "memorandum di gratitud" pa nan servicionan y cu el a ser kita for di e funcion despues di a nenga di tuma su retiro.

Gutierrez a sigura cu e persona nobo encarga cu e caso "a bini pa preveni, pa deshaci di e formacion aki y pa stop absolutamente tur e investigacion cu nos tabata realizando."

E abogado, ken tabata minister di Husticia den e administracion presidencial di Morales na 2014, a splica cu nan no sa "con" e orden di aresto a leak "pasobra e no a wordo manda na ni un hende."

Remedinan ta birando inaccesibel pa un cantidad creciente di Argentinonan

(Infobae)—Prijs di remedi a subi riba inflacion general y na un ritmo mas halto cu e entrada di mayoria di e poblacion Argentino den e ultimo aña, manera varios estudio tanto publico como priva ta muestra.

Pa loke ta trata datonan oficial, e cifranan publica pa Instituto Nacional di Estadística y Censo (Indec) ta indica cu entre juli 2023 y e mesun luna di e aña aki, e sector di salud a subi 285.2%, compara cu inflacion general di 266.1%. Si analisa e datonan den mas detaye, ta haya cu categoria di "productonan, aparatonan y ekipo di salud medico" tabatin un aumento di 289.4% den e periodo ey, esta, 23.3 punto di porcentahe riba e CPI.

E situacion aki, nan a sigura di un compania di remedi prepago, ta tumando luga for di e surgimento di Covid-19. Dentro di "gastonan medico" – tur articulo cu ta forma cobertura di un seguro social of prepago, publico of priva – remedinan a bay di repre-

senta 15% pa 33% despues di e pandemia.

"Esaki ta sucede pa varios motibo. Un ta e distorsion debi na inflacion, cu ta permiti algun remedi subi mucho halto. Tambe tin e aparicion di remedinan aproba nobo cu no ta conoci si nan ta aplica pa tur caso y industria di hu-

icio cu ta causa cu remedinan cu por tin un balor di USD 2 miyon ta ser aproba den corte sin estudionan cu ta muestra cu e ta util pa pashentnan. "Esei ta algo cu ta pasa tur dia," nan a bisa den un compania den e sector.

Di mesun manera, un di e companianan medico prin-

cipal di e pais a destaca cu mientras cu remedinan a aumenta cu 4.055% entre januari 2019 y augustus 2024, inflacion a aumenta cu 3.537% y e pago promedio prepago a aumenta cu 2.922%. Di nan banda, salarionan tabatin un aumento nominal di 2.556% entre januari 2019 y juli di e aña aki (datonan di augustus

no a ser publica ainda), pues nan a cay considerablemente atras di remedinan.

Memei di e debate riba subida di prijsnan, ayera Gobierno a informa cu e provincianan por importa remedinan sin autorizacion di e Nacion. A base di un iniciativa di e gobernador di Mendoza, Alfredo Cornejo, ken kier cumpra remedi na India, e Ministerio di Desregulacion y Transformacion di Estado, lidera pa Federico Sturzenegger, a aclaria cu Ley 16.463 ta permiti esaki caba.

Den e mundo inmenso di medicina, aumento di prijs ta ser hay'e na tur nivel, pero algun remedi en particular a bin ta subi na un ritmo mucho mas lihe cu promedio.

Manera a informa pa un compania den e sector, entre juli 2023 y september 2024 tabatin aumentonan hopi halto den algun producto, mas halto cu e inflacion di e periodo ey (316.6% segun Indec).

Republica Dominicana ta aumenta expulsion di migrante Haitiano

(Curaçao Chronicle) – Republica Dominicana a anuncia cu ta bay deporta hasta 10mil migrante Haitiano indocumentado pa siman, como parti di un plan mas amplio pa reduci fluho di migracion for di Haiti.

E decision ta bin di preocupacion tocante seguridad nacional y e respuesta slow di comunidad internacional pa yuda restaura orden na Haiti, segun presidente Luis Abinader.

Abinader a bisa cu gobierno ya no mester duna mas splicacion tocante cumplimiento di su leyman di migracion.

“Nos prioridad ta e seguridad di pueblo Dominicano y mantene nos soberania nacional,” el a declara despues di un reunion di Consejo Dominicano di Defensa y Seguridad Nacional.

El a agrega cu ta intensificando e medidanan pasobra, a pesar di promesa, comunidad internacional no ta tumando suficiente accion pa stabilisa e situacion na Haiti.

E crisis di migracion tin raiz profundo den e caos politico y social di Haiti, cu e pais luchando pa largo cu violencia di gang y

instabilidad politico. Mientras cu a instala un mision di polis pa restaura orden na Haiti, e situacion ta keda fragil, poniendo Republica Dominicana interveni independientemente.

Ademas di deportacion, gobierno Dominicano a anuncia medidanan adicional. Esakinan ta inclui un accion

expandi riba traficacion humano den colaboracion cu organisacionnan di seguridad nacional.

Tambe ta bay reforsa seguridad di frontera cu uso di tecnologia moderno, manera drone y camara.

Servicio di migracion Dominicano ta desplegando

mas personal, cu ta bay ricibi training mehora den maneho di crisis y derechonan humano pa sigura cu ta ehecuta deportacion di manera legal y cu respeto pa dignidad humano.

Na 2023, Republica Dominicana ya a deporta 250mil Haitiano, y e medidanan nobo, incluyendo e deportacion semanal di 10mil migrante, ta muestra cu gobierno Dominicano ta determina pa mantene control riba su frontera cu Haiti. Esfuersonan awo tambe ta na caminda pa mehora post na frontera y otro infraestructura pa haci deportacion mas eficiente.

E region ta monitoreando e desaroyonan di cerca, ya cu e situacion no solamente tin implicacion humanitario pa poblacion Haitiano, pero tambe tin riesgo di eleva tension entre e dos pais riba e isla comparti di Hispaniola.

Colombia: Muhe deteni pa hiba modelonan secuestra na Mexico

(infobae) – Autoridadnan Mexicano a tuma un stap importante den e investigacion riba e desaparicion di seis hoben Colombiano, kende a ser gaña y hiba e pais cu promesa falso di empleo.

Yesica Anahí Ramírez Marín, 33, a keda captura pa fiscalia general di Estado Veracruz dia 3 di october, señala como e prome principal pa retene e hobennan bao menasa di extorsion y traficacion di persona.

E noticia importante di captura di e muhe aki a keda comparti riba red social X pa presidente Colombiano, Gustavo Petro.

Captura di Yesica Anahi tabata posible danki na un investigacion conhunto entre autoridadnan Mexicano y e seguimiento di pista proporciona pa famia di e victimanan.

A tuma contacto cu e hobennan na e parke Lleras de Medellín (Antioquia) cu promesa di un trabao di modelahe na Mexico, pero ora a yega Veracruz a confisca nan paspoort y a exige un rescate pa nan liberacion.

E proceso hudicial contra Yesica Anahi a cuminsa inmediatamente despues di su aresto. Ta acus’e di traficacion di persona y secuestro, delito cu ta afecta directamente e seis hoben Colombiano.

Den e comunicado di fiscalia di Veracruz, a indica cu ta bay presenta e muhe dilanti un hues kende ta bay determina e accionnan legal cu e ta bay enfrenta.

Segun declaracionnan di Federico Gutierrez, alcalde di Medellín, unda algun di

e hobennan tabata biba, e muhenan a cay den e trampa door di ricibi un oferta rapido y atractivo di trabao den exterior.

“Den dos dia cu a conoce un persona cu a ofrece e trabao a cumpra ticket, maleta y otro recurso y a pone nan biaha,” Gutierrez a afirma, mustrand e modus operandi di e red di traficacion.

Rescate di e victimanan a produci casi un siman despues di a keda reporta como desaparecido.

Durante e tempoe, a mantene nan bao control di e presunto red criminal, cu tabata exige nan un suma importante di placa pa debilbe nan libertad. Afortunadamente, autoridadnan a logra dismantela e grupo prome cu cualkier daño adicional por a sucede.

Yesica Anahi awo ta bay ta e enfoke di e investigacion cu ta purba pone un luz riba otronan posiblemente involucra den e operacion criminal. Autoridadnan Mexicano ta spera cu, cu su detencion, lo logra identifica

mas persona responsable y dismantela por completo e red aki dedica na traficacion di hende.

E caso aki ya a pone atrobe riba e mesa e peligro di e rednan di traficacion di hende cu ta opera na diferente pais, ofreciendo oportunidadnan di trabao falso pa atrapa nan victimanan. Autoridadnan Mexicano a adverti riba e importancia di verifica e ofertanan laboral den exterior y tuma precaucion pa evita cay pa e tipo di gañamento aki.

Autoridadnan a señala cu e tipo di engaño aki ta comun den rednan di trafico di hende, unda ta convence e victimanan pa biaha pa otro pais bao promesa falso di empleo lucrativo of di demanda halto, manera den e caso aki, trabao di modelahe. Unabes na nan destino, ta confisca nan documento y ta retene nan te cu e rednan logra obtene beneficio economico, sea a traves di extorsion of exploracion laboral.

Cu captura di Ramirez Marin, ta spera cu e investigacion lo avansa y lo permiti identifica otro posible complicenan di e red aki.

Eminem lo bira welo segun revelacion den video musical di 'Temporary'

(AP) - Eminem a mata su otro personalidad yama Slim Shady cu su album mas recien, y ta habriendo caminda pa un number nobo: Welo.

E rapper a anuncia cu su yiu muhe Hallie Jade ta embarasa via un video musical emotivo cu ta un tributo na nan relacion. Videonan casero di te hasta 1999 y potretnan di e duo di tata cu yiu, conhuntamente cu videonan di su matrimonio cu a tuma luga den mei, ta enfatisa pa e cantica emocional "Temporary" den e video cu a lansa diahuebs.

Den un clip di un video recien, su yiu muhe ta entrega Eminem un jersey cu e number "Grandpa" patras cu e number 1. Tambe e ta entrega potretnan di echo y Eminem ta asombra.

E influencer di rednan social a confirma e noticia di su

embaraso oranan despues cu a lansa e video musical, cu un publicacion riba Instagram cu e mensahe "Mom & dad est. 2025."

Representantenan di Eminem no a duna comentario inmediatamente ora cu a pidi pa esaki.

"Temporary," di Eminem su album mas recien "The Death of Slim Shady (Coup de Grâce)," ta skirbi como un mensahe di aliento na us yiu muhe despues cu e fayece. "Mi ta wak bo aworaki, y mi ta priminti cu mi lo proteha'bo, bo angel guardian," e ta bisa den e cancion, cual a ser lansa den juli.

E interprete di "Lose Yourself" semper tabatin un luga special pa su yiu muhe, frecuentemente mencionando e den su canticanan y te hasta skirbiendo tributonan completo na dje manera "Hallie's

Song" y "Mockingbird."

Den "Mockingbird," un favorito di e fanaticonan, Eminem ta bisa "What Daddy al-

ways tell you? Straighten up, little soldier," letra na cual e ta haci mencion den "Temporary."

Jade ta Eminem su unico yiu

biologico, ken e ta comparti cu su ex pareha Kim Scott. Tambe el a adopta dos di Scott su yiu muhenan di relacionnan anterior.

Pelicula nobo lo documenta atake di Hamas na festival di musica na Israel

(AP) - Horror a yega cu subida di solo despues di un fiesta cu a dura henter anochi cerca di e frontera cu Gaza dia 7 di october di aña pasa, un atake di Hamas yen di rocket cu algun hende a pensa ta klapchi.

Un documentario nobo ta demostra con e atake a desaroya durante e oranan despues cu detaye: Hende cu arma ta tira pasaheronan den auto cu purba di scapa. Scondiendo den un bari di sushi of un frishider pa evita cu nan lo ser detecta. Granada tira den un bunker despues tira afo secunde prome cu e splota. Rehennan spanta cu ta ser capta y tuma den incertidumbre.

Productor di noticia veterano Susan Zirinsky ta yama "We Will Dance Again" e proyecto cu mas nificado cu el a yega di traha, un elogio notabel considerando cu su pelicula di 9/11 ta un di e miho documentonan den video di e dia aki.

Con hopi e ta ser mira, sinembargo, lo depende hopi riba e contexto y e contenido.

E pelicula awo ta riba Paramount+ y a debuta fin di siman pasa riba Showtime, prome cu e atake ta yega su

prome aña di aniversario. E distribuidornan ta admiti sinembargo cu e ta dificil pa bende den mercado rond di mundo; varios posibel outlet y festival di pelicula no tabata kier drenta un problema politico cayente cu guerra na Medio Oriente andando te ainda.

Un mensahe na comienso di e pelicula ta admiti cu e costo humano di e masacre di dia 7 di october y e guerra cu a surgi despues di esaki na Gaza tabata uno "catastrofico pa ambos Israelitanan y Palesti nonan" y ta duna un lista di e

cantidad di morto cu a surgi na ambos banda. "E pelicula aki no por conta tur hende su storia," segun e ta informa.

E mensahe sinembargo no ta ser musta ora cu "We Will Dance Again" ta ser mira na Israel.

"Nos ta documentando un momento den historia," Zirinsky a bisa, "Esaki no ta un pelicula politico. E ta loke a sosode."

E ex presidente di CBS News y awo hefe di See It Now Studios cu colega Terence

Wrong, a crea un specialidad di pelicula cu ta haci recuento di eventonan grandi, manera e serie "11 Minutes" tocante e tiroteo cu a sosode den 2017 na un concierto na Las Vegas. Cu camara den tur hende su saco, tin un gran cantidad di material pa trece e storianan aki na bida.

E tabata hopi interesa ora cu el a haya sa cu e director di Israel Yariv Mozer, un e soldaat di Israel cu a gara su camara y tabata un di e prome personanan no oficial cu a ricibi acceso na e escena. E potretnan cu el a haya ta ilumina e

pelicula su momentonan di apertura. Loke Mozer ya caba a completa no tabatin mester di hopi trabao," el a comenta.

E pelicula ta grafico y claramente no ta algo facil pa mira. Zirinsky y Wrong tabatin discusion tocante con hopi mester musta; tin un cantidad di parti uña e imagennan ta haci wazig, den algun caso pa evita musta e expresion riba e cara di victimanan. Critico Jacqueline Cutler a skirbi den The Daily Best; "No tin manera cu ta alivia esaki."

See It Now ta habri na proyectonan cu ta acerca e guerra na Gaza for di e punto di bista di Palestina y ya caba a tuma algun presentacion. "Nos unico cualificacion ta pa e ta algo excelente," Wrong a comenta.

E compania a resisti acercamento di gruponan Israeli, incluyendo un esfuerzo di Ministerio di exterior di Israel pa pasa e pelicula na Nacionnan Uni, Zirinsky a bisa. E idea ta pa evita cualkier apariencia cu e trabao por ser usa como un pelicula pa propaganda.

Apesar di e complicacionnan involucra, el a bisa, "mi ta hopi contento cu nos a para pa haci esaki."

Opinion ta un seccion di **Bon Dia Aruba** specialmente pa brinda oportunidad na lectoran individual pa expone nan opinion. Contenido publica di ningun manera ta refleha opinion di **Bon Dia Aruba** y ta pa responsabilidad exclusivo di e organizacion/individuo cu ta ofrece esaki pa publicacion. **Bon Dia Aruba** ta reserva e derecho di no publica texto ofreci, si esaki segun e medio no ta cuadra cu e normanan di decencia cu nos ta mantene, pa evita contenido cu ta innecesariamente ofensivo. Esaki suheto na evaluacion exclusivo di **Bon Dia Aruba**.

OPINION

Ex-president di SIMAR, I. Valdes: Dia di Maestro

Dia di Maestro ta un dia, no solamente pa celebra, pero tambe pa reflexiona riba e gran importancia cu educacion tin pa e progreso di un pais. Y sin lubida, un dia pa reconoc-o e rol fundamental cu cada maestro y docente ta hunga den e proceso aki. Educacion no ta un luho, pero un derecho!

Educacion ta e fundamento pa progreso, e ta e medio cu ta lanta un pueblo for di atraso pa desaroyo. Un pais cu no inverti den su sistema educativo ta un pais cu no ta inverti den su futuro.

Educacion no ta solamente pa duna conocimiento, pero tambe pa forma caracter, pa inspira curiosidad, y pa prepara e ciudadanonan cu por contribui positivamente na

un sociedad cu ta cambia constantemente. Den e contexto aki, nos tin di elogia y no lubida e balor incalculabel cu un maestro tin den un comunidad.

Un maestro no ta solamente un persona cu ta pasa informacion. Un maestro ta un guia, un mentor, un modelo pa sigui. A traves di boso dedicacion, pasenshi y amor pa enseñansa, boso ta forma e mente di nos futuro lider-, dokter-, politico-, abogado-, artistanan y cada un di nos ciudadano cu ta hunga un rol den e progreso di nos comunidad.

E esfuerso cu boso ta pone cada dia, e amor cu boso ta muestra pa forma mente y es-pirito di boso alumnonan ta e berdadero regalo pa e comunidad. Sin boso, no tin for-

macion y sin formacion, no tin desaroyo y sin desaroyo no tin futuro.

Awe nos ta gradici cada maestro cu ta stima su ofishi, cu ta eherce un trabou cu no ta pa ganancia personal, pero pa e bienestar di henter nos pueblo. E balor di un maestro bo no ta midi den salario, pero den e impacto duradero cu boso ta lanta den e bida

di cada estudiante cu boso ta guia.

Den un mundo caminda e ritmo di cambio ta asina lihe, ta precisamente boso, e maestronan, ta e sosten di estabilidad y crecimiento. Boso ta e luz cu ta guia henter nos comunidad pa un futuro miho, y esey ta un tarea cu mester haya reconocimiento, aprecio y sosten constantemente.

Di curason, nos mester bisa boso: danki. Danki pa boso dedicacion, pa boso pasenshi, pa boso amor y pa e influencia positivo cu boso ta lanta den bida di cada estudiante y den nos comunidad.

Feliz Dia di Maestro, y cu nos sigui honra y respeta e gran rol cu boso ta hunga den e futuro di nos comunidad.

Skirbi pa Robert Arends

E “competencia” fake

Manera tur eleccion, e partidonan tradicional MEP y AVP pronto lo cuminsa cu e competencia “ficticio” pa mira cua candidato NR-UNO riba nan lista lo haya mas voto personal cu e otro.

E wega di “muchu chikito” aki tin como e unico meta pa e candidatonan NR-UNO haya suficiente voto “di mas” cu nan por pasa—a base di ley di eleccion—pa e candidatonan NR-DOS/TRES/CUATER etc. di lista.

Resultado: ta e candidatonan faborito/privilegia (e NR-DOS/TRES/CUATER) di lider di partido ta mas sigur di bira parlamentario PROME cu tur e otro candidatonan riba lista. Ta asina—di forma desigual—MEP y AVP ta trata nan can-

didatonan riba lista. Observacion: candidatonan y votadonan di MEP y AVP tene den mente y cuestiona e trato desigual aki. Mester stop cu e pidimento pa vota riba candidato NR-UNO di lista PERO mester laga e votado nan liber pa vota pa cualkier candidato riba lista y asina trata tur candidato riba lista di forma igual SIN duna bentaha of privilegio na un of otro candidato.

Mester cambia ley di eleccion (loke MEP y AVP no kier) y laga cantidad di voto personal di cada candidato determina cua candidato ta bira Parlamentario y NO laga e number riba lista determina esey.

Cua partido ta bay pa e cambio y laga votonan personal di candidatonan dicidi? Tin trato igual den partido mes?

Aruba Bank ta anuncia ganadornan di e campaña di benta di auto ‘This is Mega’

Aruba Bank ta sumamente contento pa anuncia e ganadornan di e campaña di Mega 2024. E prime premio di AWG 10,000 a bai pa Samantha Franken, y e di dos premio a bai pa Joandrel Geerman.

Na momento di entrega e premionan tabata presente representantenan di Aruba Bank, Sra. Lizani Wever, Manager Retail Sales and Services, y Sra. Janine Maduro, Retail Manager.

Masha pabien na ambos ganador.

Aruba Open Beach Tennis Championships ta introduci entrada pa 2024 pa asina mehora siguridad y proteha e ambiente iconico di e evento

Aruba Open Beach Tennis Championships, un di e eventonan mas iconico den e ITF Beach Tennis World Tour, ta bolbe na Bushiri Beach for di 10 pa 17 di november 2024. Pa prome biaha den su historia, e evento di ocho dia lo rekeri un entrada nominal, marcando un cambio significativo den e manera cu e ta ser presenta na comunidad y invitadonan internacional.

E decision pa introduci entrada cu carchi ta parti di un iniciativa mas amplio pa mehora siguridad y sigura un experiencia sigur y anima pa hungadornan y fanaticada. Tradicionalmente un evento gratis, Aruba Open su sistema nobo di ticket ta diseña pa ofrece e bishitantenan un ambiente sigur y premium. E compra di un solo ticket di entrada ta duna acceso na tur e ocho dianan di evento. E hungadonan registra di Aruba Open no tin cu cumpra carchi.

Garantisando e futuro di Aruba Open

“Nos meta ta pa salvaguardia e continuacion di e Aruba Open Beach Tennis Championships y pa sigui provee un experiencia excepcional pa tur hungador y espectador”, Sjoerd de Vries, organisador di Aruba Open, a bisa. “Introduccion di e sistema di entrada cu ticket tabata un decision dificil, pero ta un paso necesario pa mantene e status premium di nos evento y ofrece e miho experiencia posibel”.

Durante e ultimo añanan, e necesidad pa siguridad a bira mas y mas evidente. E feedback di e partnernan di Aruba Open, hungadornan local y internacional di beach tennis, espektadornan y comerciantenan a subraya e importancia pa crea un ambiente sigur. E organisadornan mes tambe a tuma nota di e necesidad aki, particularmente despues di e incidentenan cu a tuma lugar na e evento di aña pasa, incluyendo varios alteracion, cu a subraya e urgencia pa e cambio aki. Mientras cu e organisadornan lo prefera pa Aruba Open keda un evento gratis, e decision pa implementa un sistema di ticket a wordo tuma pa proteha tur hende involvi y preserva e ambiente iconico di e evento aña tras di aña.

Un competencia di clase mundial cu un premio record

Aruba Open ta sigui atrae talento di nivel halto, treciendo hungadornan for di mas cu 40 pais tur aña. Aruba ta anfitrión di Aruba Open Beach Tennis Championships pa mas cu un decada, y a crece tremendamente desde su inicio. Reconoci awor como e mihor torneo di beach tennis di aña riba e calendario di e ITF World Tour, e evento ta atrae mas di 1200 participante, sin conta e amigonan y famia cu ta biaha cu nan pa Aruba. Aruba Open su

reputacion ta conoci mundialmente, y cu su invitacion pa uni cu e prestigioso circuito ITF Sand Series e aña aki, e lo establece un standard nobo cu un premio record di \$95,000, cu lo wordo distribui den varios categoria di e competencia.

Un experiencia unico na Aruba Open Village

E bishitantenan lo tin acceso exclusivo na e village vibrante di e evento, cu ta ofrece un variedad di opcion di co'i come, tiendanan unico, musica en bibo, happy hours, y, naturalmente, weganan emo-

cionante di beach tennis. E evento di e aña aki ta priminti di tin un ambiente sin igual, haciendo e un evento cu bo no por perde riba e calendario social di Aruba.

Cumpra bo carchi awor

Ticketnan ya ta disponibel pa cumpra. Early-bird ticket ta costa US\$20, y na porta lo ta US\$30. Tur entrada ta duna acceso na tur e ocho dianan di evento. Muchanan di 12 aña bay abou, acompaña pa un adulto, por asisti na e evento gratis. Ademas, Aruba Open lo tin un torneo Junior, y hungadonan registra pa e tor-

neo Junior no mester cumpra carchi.

Hungadonan registra pa e evento no mester cumpra carchi; sinembargo, ta curasha hungadonan local di beach tennis pa inscribi tempran, ya cu e cuponan ta limita y ta anticipa cu e cuponan lo yena por completo. E organisadornan ta anticipa un aumento den participacion compara cu aña pasa, p'esey ta crucial pa sigura bo cupo trempan.

Pa mas informacion y pa cumpra carchi, bishita www.arubabeachtennisopen.com

Huicio historico for di e corte mas halto di UE ta bisa cu algun regla di FIFA riba transferencia ta en contra di e leyman di e aliansa

(AP)—E corte mas halto di Union Europeo a bisa ayera un algun regla riba transferencia di hungador ta bay en contra di legislacion di e aliansa relaciona na competencia y libertad di movimiento, den un huicio cu lo probablemente resulta den un cambio di e regulacion global di e mercado di futbol y por cambia tambe e economia di e deporte.

E huicio di e Corte Europeo di Husticia a bin despues cu ex-futbolista Frances Lassana Diarra e desafia legalmente e reglanan di FIFA despues di un disputa cu un club data na un decada pasa. Diarra a argumenta cu e limitacionnan di FIFA a nifica cu e no por a haya un club nobo despues cu su contract cu club Ruso, Lokomotiv Moscow, a vence na 2014.

E reglanan di FIFA ta bisa cu si un hungador termina su contract sin “causa husto,” e hungador y cualkier club deseando pa contrat’e ta conhuntamente responsable di paga compensacion na e club anterior.

“E reglanan ey ta stroba e

movimiento liber di hungadornan y competencia entre clubnan,” e corte a bisa den un declaracion. “E reglanan en cuestion ta impedi e movimiento liber di futbolistanan profesional deseando pa desaroya nan actividad por medio di traha pa un club nobo.”

E huicio ta considera crucial mirando e por haci’e mas facil pa hungadornan termina nan contract y uni cu otro ekipo—potencialmente resultando den un escenario unda clubnan mas grandi por kita hungadornan for di rivalnan mas chikito mas facil.

E sindicato di futbolista global FIFPro, cual a sostene e caso di Diarra, a bisa cu e huicio “lo cambia e paisahe di futbol profesional.” Sinembargo, por tuma par aña prome cu cualkier cambio na e sistema por bay den efecto mirando cu e huicio di ayera ta parti di un caso di corte Belga cu ainda ta andante.

Y aunke e huicio ta considera como un perdida pa FIFA, e corte a reconoce cu e regulacion actual di transferencia tambe por ta necesario pa yuda mantene un forma di

stabilidad dentro di ekiponan profesional y garantisa e regularidad di competencia.

“Ta importante pa clarifica cu e decision di awe no ta cambia e principianan di e sistema di transferencia,” segun e agente legal di FIFA, Emilio Garcia, a bisa.

E lucha di Diarra
E abogadonan di Diarra a yama e huicio un “victoria total.” El a firma na un contract di cuatro aña cu Lokomotiv Moscow na 2013 pero e trato a ser termina un aña despues cu Diarra tabata infeliz cu supuesto recorte den salario.

Lokomotiv Moscow a aplica na e camara di resolucion di disputa di FIFA pa compensacion y e hungador a desafia esaki buscando compensacion pa salarionan cu no a wordo paga.

E Court of Arbitration for Sport a dicidi den favor di e club Ruso y e hungador a ser ordena pa paga 10.5 milyon euro. Diarra a bisa cu su buskeda di un club nobo a ser stroba pa e reglanan di FIFA stipulando cu cualkier banda nobo lo ta conhuntamente responsable pa paga Loko-

motiv.

E ex-hungador di Real Madrid tambe a argumenta cu un posible trato cu club Belga Charleroi a cay pa via di e reglanan di FIFA, pues p’esey a lanta caso contra FIFA y e

federacion Belga na e corte Belga pa dañonan y perdida di un salario di seis milyon euro. Cu e caso andante ainda den cortenan Belga, a referi e caso na ECJ pa guia.

Hungador top di tennis Sinner tin “hopi confiansa” a pesar cu WADA ta apelando su caso di doping

(AP)—Hungador top di tennis Jannik Sinner tin “hopi confiansa” cu e lo scapa un prohibicion debi na uso di doping despues cu e World Anti-Doping Agency (WADA) a apela un decision pa clari’e for di cualkier error despues di dos test positivo.

WADA a anuncia diasabra pasa cu e ta buscando un prohibicion di un pa dos aña pa e campeón di U.S. Open y a apela na e Court of Arbitration for Sport. “Mi ta sorprendi ainda pero mi lo colabora manera mi a haci prome,” Sinner a bisa ayera, un dia prome cu su prome wega na Shanghai Masters. “Mi tabatin tres audiencia den cual tur a bay bon. Pero awo ban wak.”

“Pero mi tin hopi confiansa cu e lo bay hopi, hopi bon. Mi lo ta hopi sorprendi si e bay malo.”

E apelacion ta nifica cu e caso no lo ser resolvi prome cu

Sinner cuminsa e defensa di su titulo di Australia Open na januari. Sinner por sigui hunga mientras ta atendiendo e apelacion.

Den un comunicado di prensa ayera, CAS a bisa cu el a

registra formalmente e apelacion di WADA y tabata trahando pa confirma un panel di tres hues. E corte ta apunta un presidente di e panel, WADA ta scoge un hues y e respondientenan—Sinner y

autoridadnan di tennis—por scoge un colectivamente.

Sin un panel confirma ainda pa tuma posible peticionnan pa acelera e caso, CAS a bisa cu “no ta posible pa indica un

periodo pa e sumministracion di e decision.”

E atleta di 23 aña a haya sa di e decision di WADA pa apela na comiendo di e Chinese Open, unda el a participa pa perde contra Carlos Alcaraz den e wega final diaranson. “E no ta un situacion unda mi ta sinti comfortable, esey ta sigur, pasobra mi a pensa cu cos a caba,” el a bisa. “Y awo e ta pasando atrobe. Pues no ta facil.”

Sinner a test positivo dos bi-aha pa un steroide anabolico na maart pero no a ser prohibi pa hunga pasobra un tribunal independiente di e International Tennis Integrity Agency a determina na augustus cu e no tabata culpable.

E splicacion acepta di Sinner tabata cu e droga a drenta su sistema accidentalmente via un masashi for di su fisioterapeuta, ken a usa un spray conteniendo e steroide pa trata su mesun corta riba dede.

Horcan manera Helene ta mortal ora cu nan ta golpia y ta sigui golpia año tras año

(AP) - Horcannan na Merca ta termina siendo mil biaha mas mortal di loke e gobierno ta calcula y ta contribui na mas morto di Mericanonan compara cu accidentnan automobilistico of tur e gueranan cu e nacion ta participa den dje, segun un estudio nobo.

E tormenta averahe cu golpia Merca ta contribui na e morto tempran di 7,000 pa 11,000 persona durante un periodo di 15 año, cual ta menos cu e averahe di 24 morto inmediato y directo cu e gobierno ta conta despues di un horcan, e estudio den Nature a conclui. E autornan di e estudio a bisa cu aunke e horcan Helene su cantidad di morto directo a yega mas cu 3 cifra, varios persona lo fayece parcialmente a causa di e tormenta aki den añanan binidero.

“Wak loke a mira aki ta ponebo pensa cu ta bay tin un decada di dificultad na caminda, no solamente loke lo pasa durante e proximo par di siman,” Stanford Univer-

sity su economista di clima Solomon Hsiang a comenta, ken ta co-autor y ex oficial di ciencia y tecnologia na Cas Blanco.

“Despues di cada tormenta tin un tipo di aumento den e mortalidad adicional den un estado cu a ser impacta y cu no a documenta ateriormente of asocia cu horcan den ningun manera,” Hsiang a bisa.

Hsiang y University of California Berkeley su investigador Rachel Young a mira mortonan di horcan den un manera diferente compara cu estudionan anterior, optando pa un analisis di termino largo mas orienta riba salud publico den termino largo di loke ta yama mortalidad den exceso. Nan ta mira na e estadonan su averahe di morto despues di 501 tormenta diferente cu golpia Merca entre 1930 y 2015. Y loke nan ta considera cu despues di cada tormenta tin un “aumento” den e tasa di mortonan.

E ta un moda den estadística cu nan ta keda mira cada

biaha, Hsiang a bisa. Analisis similar ta haci pa olanan di calor y otro menasanan na salud manera polucion y malesa, el a bisa. Nan ta compara esaki na temponan prome cu tormentanan y ta ahusta na otro factornan cu por causa cambio den tasa di morto, el a bisa. Complicando tur cos ta cu e mesun luganan ta keda haya golpi di varios tormenta pues esaki ta haci cu tin aumento tras aumento den mortonan.

Di mesun manera con tormentanan a contribui na persona despues di un impacto inmediato ta algo cu tin mester di mas estudio, segun Hsiang. Pero el a trece dilanti e teoria cu ta inclui e efectonan den salud di stress,

cambionan den e ambiente incluyendo toxina y personanan cu no por cubri gastonan di cuido di salud y otro necesidadnan a causa di gastonan di e tormenta, dano na infraestructura y cambionan di gobierno den gastonan.

“Ora cu un persona fayece añanan despues cu e horcan a golpia nan, e causa lo keda graba como un atake di curason, stroke of fayó den respiracion,” segun Texas A&M Univeristy su científico di clima Andrew Dessler, ken no tabata parti di e estudio pero a haci estudionan riba morto a causa di calor y frio. “E dokter no por posiblemente sa cu un horcan a contribui na/causa e malesa. Bo por solamente mira esaki den un analisis cu estadística manera esaki.”

Inicialmente Hsiang y Young a pensa cu e morto a causa di tormenta lo bay den algun luna, pero nan a ser sorprendi ora cu nan a examina centenaes di aumento y a mira cu nan ta keda expande poco poco durante 15 año/

E ta practicamente “un drip di mortalidad, manera cada luna nos ta papia di alrededor di 5 pa 10 individuo cu ta fayece mas trempa di loke mester ta,” Hsiang a splica.

E personanan aki no ta realisa cu 10 pa 15 año despues nan problemanan di salud ta asocia cu un tormenta di algun manera, pero Hsiang a bisa cu esaki ta keda demostra den e

data: “Nan no lo a fayece na e momento si e tormenta no lo a golpia. Pues esencialmente, e tormentanan ta acelerando e fayeceamiento di hende.”

Tormenta ta un factor den entre 55,000 pa 88,000 morto den exceso pa año segun loke e estudio a conclui. Pues pa e 85 año cu a studia, e ekipo a calcula cu entre 3.6 pa 5.2 miyon a fayece cu tormenta un factor grandi. Esaki ta mas cu e 2 miyon morto causa pa accident di auto durante e periodo aki segun e estudio.

Prome cu esaki, e publico a mira tormentanan manera “un inconveniente cu ta tragico pa un cantidad chikito di miembronan di e comunidad,” Hsiang a splica. Sinembargo realmente “nan ta un menasa pa e salud publico.”

Hsiang tambe a comenta cu su persona conhuntamente cu Young a mira un moda cu ta aumentando di mortonan conecta na horcan, di manera predominante a causa di crecemento den poblacion. Cuminsando for di año 2000, tin un aumento grandi den e volumen total di tormenta cu ta golpia un poblacion grandi.

3 científico di exterior a bisa cu e estudio tin sentido.

“Ta parce cu loke nan ta haciendo ta rasonabel,” Univresity of Albany su experto den horcan Kristen Corbosiero a comenta, ken no tabata parti di e investigacion. “E cifranan realmente asombroso.”

Polis a bay Citgo Sasaki pa un caso di ladronicia

Diahuebs mainta a drenta informe di un caso di ladronicia na Citgo Sasaki, mesora a dirigi un patruya na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin compronde cu aki ta trata di un caso di ladronicia di mercancia cual a ser capta pa e camaranan di seguridad. Polis a observa e video y awor lo ta buscando e ladron.

Polisnan a bay Amsterdam Manor pa tuma un denuncia di ladronicia

Diahuebs mainta a drenta informe di un caso di ladronicia na Amsterdam Manor, mesora a dirigi un patruya na e sitio.

Na yegada di e patruya a tuma e keho di un lista di cosnan cu e ladronnan a bay cune for di e lugar. Recherchenan di strandpolitie lo sigui cu e investigacion.

Accidente cu hende herida pa falta di preferencia na Cumana

Diahuebs merdia a drenta informe di un accidente cu hende herida, mesora a dirigi tanto polis como

ambulans na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin compronde cu aki ta trata di

un accidente pa falta di preferencia unda un van a sali dilanti otro van sin a dun'e preferencia. Debi na e im-

pacto un persona a resulta herida. Na yegada di e ambulans nan a atende e victima na e sitio mes.

PUBLIC AUCTION

WEDNESDAY
NOVEMBER 6, 2024

On Wednesday November 6, 2024 at 11 AM, at the Chamber of Commerce, Aruba, will be auctioned in public (*executoriale verkoop*) pursuant to art. 3:268 and 3:254 Civil Code of Aruba:

Palm Beach 17-A

a commercial building on a right of long lease until 29 June 2067 on:

- a parcel government land with a measurement of 4,382 m2, situated at Palm Beach in Aruba, recorded in the Title Registry of Aruba as Second Division Section C number 2921.
- a parcel government land with a measurement of 930 m2, situated at Palm Beach in Aruba, recorded in the Title Registry of Aruba as Second Division Section C number 235.
- a parcel government land with a measurement of 597 m2, situated at Palm Beach in Aruba, recorded in the Title Registry of Aruba as Second Division Section C number 1158.
- a parcel government land with a measurement of 352 m2, situated at Palm Beach in Aruba, recorded in the Title Registry of Aruba as Second Division Section C number 1350.
- a parcel government land with a measurement of 92 m2, situated at Palm Beach in Aruba, recorded in the Title Registry of Aruba as Second Division Section C number 1351.

Starting bid: Afl. 7.000.000,--

De Vuyst 69-A

a residential house, situated on a right of long lease until 7 december 2065, on a parcel government land, 213 m2 in size, situated at De Vuyst in Aruba, recorded in the Title Registry of Aruba with a measurement letter number 58 of the year 2003.

Starting bid: Afl. 98.000,--

AUCTION NOTARY: T.R. JOHNSON

- The auction is subject to the general conditions for foreclosure auctions and special auction conditions which will be determined by civil law notary T.R. Johnson.
- Seller has the right to not accept any bid, at its sole discretion.
- The auction may be stopped or postponed at any time.
- Each bidder must submit a bank guarantee and/or letter of credit issued by a bank in Aruba to the amount of the highest bid increased with an amount equal to the auction costs.
- A signed and dated private bid can be submitted until , **October 22, 2024, at 5 PM**. A bidding form can be downloaded on our website.

For more information visit:
WWW.JOHNSONNOTARY.COM

Trekkinglijst van de Landsloterij

12de trekking

3 oktober 2024

-----	-----	3810 600	6035 600	8087 600	10146 750	12161 200	14103 250	16103 250	18184 350	20173 600	22449 600	24203 250	26584 350	28661 200	30806 600	32784 350	34884 350
EEN	2003 250	3824 600	6047 600	8088 600	10161 200	12184 350	14112 600	16135 600	18184 600	20184 350	22461 200	24261 600	26584 600	28674 600	30808 600	32784 350	34884 600
HEDEN	2046 600	3826 600	6060 600	8103 250	10184 350	12203 250	14115 600	16161 200	18203 250	20186 600	22471 600	24284 350	26585 750	28684 350	30818 600	32803 250	34903 250
-----	2061 200	3827 600	6061 200	8138 600	10203 250	12261 600	14123 600	16175 1000	*****	20203 250	22484 2000	24303 250	26586 600	28703 250	30819 600	32807 600	34923 600
184 350	2303 250	3846 600	6061 200	8149 1000	10484 1000	12282 350	14148 600	16184 350	18437 600	20211 600	22503 250	24307 600	26603 800	28711 600	30845 600	32821 600	34934 600
-----	2077 600	3861 200	6085 600	8161 200	10255 600	12285 600	14153 600	16184 350	PRIJS	20256 600	22524 600	24310 600	26661 200	28731 600	30861 200	32830 600	34961 200
TIEN	2079 600	3872 600	6093 600	8184 350	10259 600	12303 250	14161 200	16203 250	*****	20261 600	22537 600	24326 600	26684 350	28741 600	30884 350	32861 200	34964 600
TALLEN	2084 350	3884 350	6102 600	8203 250	10261 600	12330 600	14184 350	16251 600	18260 2500	20263 600	22556 600	24328 600	26694 600	28761 200	30903 250	32884 350	34969 600
-----	2102 1000	3894 600	6103 250	8203 600	10263 600	12353 600	14203 250	16259 600	18261	20284 350	22561 200	24361 200	26699 600	28783 600	30903 600	32903 250	34983 600
14 600	2103 250	3903 250	6125 600	8232 600	10265 600	12357 600	14227 600	16261 600	18265 1000	20284 350	22567 600	24362 600	26703 250	28784 350	30961 600	32903 600	34984 350
15 600	2120 600	3934 600	6150 600	8241 600	10279 600	12361 200	14250 600	16268 600	18262 2500	20361 200	22587 600	24384 350	26712 600	28803 250	30984 350	32938 600	34986 600
56 600	2121 600	3961 200	6157 600	8261 1000	10284 350	12365 600	14261 600	16284 350	*****	20384 350	22600 1500	24403 250	26713 600	28817 600	30985 600	32946 600	-----
61 200	2161 200	3964 600	6161 200	8275 600	10289 600	12370 600	14263 600	16303 250	18263 1000	20403 250	22601 1500	24432 600	26761 200	28829 600	-----	32961 200	-----
84 350	2184 350	3971 600	6181 600	8284 350	10298 600	12384 350	14271 600	16361 200	18264 1000	20419 600	22637 600	24462 600	26761 600	28832 600	EEN EN	32984 350	-----
94 600	2185 600	3973 600	6184 350	8303 250	10303 250	12384 600	14284 350	16362 600	18265 1000	20421 600	22637 600	24464 600	26784 350	28838 600	DERTIG	-----	-----
-----	2203 250	3984 350	6195 600	8309 600	10313 600	12400 600	14295 600	16378 600	18266 1000	20426 600	22647 600	24484 1000	26784 600	28861 200	DUIZEND	DRIE EN	-----
TIEN	2210 600	3992 600	6203 250	8348 600	10333 750	12403 250	14297 600	16384 350	18267 1000	20429 600	22647 600	24486 600	26789 600	28873 600	-----	DERTIG	-----
TALLEN	2228 600	-----	6209 600	8350 600	10358 600	12405 600	14303 250	16400 600	18268 1000	20456 600	22602 4000	24503 250	26803 250	28874 1000	31003 250	DUIZEND	-----
-----	2233 600	-----	6220 600	8358 600	10361 200	12406 600	14321 600	16403 250	18269 1000	20461 200	22602 600	24548 600	26840 600	28882 600	31004 600	-----	-----
99 600	2243 600	DUIZEND	6222 600	8361 200	10370 600	12415 600	14352 600	16461 200	18284 350	20484 1000	22603	24561 200	26861 200	28884 350	31006 600	33003 250	-----
-----	2249 600	-----	6235 600	8361 600	10384 350	12416 600	14361 200	16482 600	18298 600	20497 600	22600	24568 600	26861 600	28903 250	31033 600	33004 600	-----
HONDERD	2256 600	4003 250	6261 600	8362 600	10391 600	12418 600	14384 350	16484 1000	18303 250	20502 600	22604 4000	24584 350	26884 350	28914 600	31058 600	33026 600	-----
TALLEN	2261 600	4008 600	6284 350	8382 600	10403 250	12461 200	14397 600	16503 250	18320 600	20503 250	22605	24594 600	26903 250	28923 600	31060 600	33061 200	-----
-----	2284 350	4061 200	6297 600	8384 350	10405 600	12468 600	14403 250	16530 600	18340 600	20508 600	22605 1500	24603 800	26958 600	28931 600	31061 200	33084 350	-----
103 250	2291 600	4084 350	6303 250	8403 250	10413 600	12477 600	14407 600	16533 600	18361 200	20561 200	22606 1500	24604 600	26961 200	28941 600	31063 600	33091 600	-----
131 600	2296 600	4103 250	6311 600	8427 600	10419 600	12480 2000	14414 600	16561 200	18377 600	20584 350	22607 1500	24661 200	26968 600	28961 200	31084 350	33103 250	-----
142 600	2297 600	4161 200	6347 600	8461 200	10434 600	12481 2000	14415 600	16561 600	18384 350	20597 600	22608 1500	24666 600	26984 350	28984 350	31086 600	33110 600	-----
161 200	2298 600	4184 350	6352 600	8469 600	10461 200	12481 600	14419 600	16577 600	18403 250	20603 600	22609 1500	24667 600	26984 350	28984 350	31103 250	33119 600	-----
184 350	2303 250	4186 600	6354 600	8484 1000	10484 1000	12482 2000	14421 200	16584 350	18437 600	20604 600	22610 1500	24672 600	26984 350	28984 350	31119 600	33121 600	-----
188 600	2326 600	4203 250	6362 600	8503 250	10503 250	*****	14481 600	16603 800	18460 600	20661 200	22640 600	24684 350	26984 350	28984 350	31184 350	33164 600	-----
201 600	2357 600	4261 600	6384 350	8508 600	10508 600	-----	14484 1000	16605 600	18461 200	20662 600	22650 600	24703 250	26984 350	28984 350	31203 250	33182 600	-----
203 250	2361 200	4284 350	6403 250	8557 600	10518 600	-----	14486 600	16618 600	18475 600	20660 600	22661 200	24706 600	26984 350	28984 350	31205 600	33184 350	-----
261 600	2369 600	4293 600	6412 200	8561 200	10560 600	-----	14503 250	16620 600	18477 600	20678 600	22664 350	24747 600	26984 350	28984 350	31231 600	33199 600	-----
284 350	2371 600	4303 800	6430 600	8562 600	10563 600	-----	14504 1000	16621 600	18478 1000	20684 600	22665 600	24748 600	26984 350	28984 350	31232 600	33203 600	-----
303 250	2384 350	4309 600	6441 600	8566 600	10573 600	12484	14530 600	16669 600	18501 600	20703 250	22703 250	24784 350	26984 350	28984 350	31261 600	33221 600	-----
338 600	2385 600	4333 600	6461 200	8584 350	10575 600	1000000	14561 200	16678 600	18502 600	20711 600	22711 600	24803 250	26984 350	28984 350	31267 600	33228 600	-----
355 600	2403 250	4334 600	6484 1000	8598 600	10580 600	12485 7500	14584 350	16680 600	18503 250	20747 600	22738 600	24806 600	26984 350	28984 350	31284 350	33252 600	-----
361 600	2404 600	4344 1000	6503 250	8603 600	10583 600	-----	14585 600	16681 600	18503 250	20748 600	22739 600	24807 600	26984 350	28984 350	31285 600	33261 600	-----
365 600	2420 600	4350 750	6500 600	8631 600	10603 800	12486 2000	14585 600	16703 250	18560 200	20764 600	22764 600	24800 600	26984 350	28984 350	31326 600	33284 350	-----
373 600	2431 600	4361 200	6519 600	8661 200	10609 600	12487 2000	14596 600	16725 600	18584 350	20767 600	22794 600	24884 350	26984 350	28984 350	31361 200	33290 600	-----
384 350	2461 200	4366 600	6520 600	8668 600	10614 600	12488 2000	14600 600	16761 200	18599 600	20776 600	22803 250	24895 600	26984 350	28984 350	31384 350	33303 250	-----
396 600	2484 2000	4371 600	6526 600	8684 350	10661 200	12489 2000	14603 800	16765 600	18603 800	20784 350	22804 600	24903 250	26984 350	28984 350	31386 600	33337 600	-----
403 600	2485 600	4376 600	6561 200	8686 600	10683 350	12490 2000	14603 800	16765 600	18603 800	20784 350	22804 600	24903 250	26984 350	28984 350	31386 600	33337 600	-----
442 600	2503 250	4403 250	6575 600	8740 600	10703 250	12503 250	14618 600	16784 350	18644 600	20826 600	22861 200	24961 200	26984 350	28984 350	31417 600	33346 600	-----
457 600	2512 600	4435 600	6584 350	8750 600	10761 200	12505 600	14630 600	16786 600	18661 200	20855 600	22863 600	24984 350	26984 350	28984 350	31418 600	33361 200	-----
461 200	2561 200	4437 600	6590 600	8758 600	10768 600	12531 600	14661 200	16801 600	18684 350	20861 200	22878 600	24984 350	26984 350	28984 350	31455 600	33384 350	-----
484 1000	2584 350	4446 600	6603 800	8761 200	10784 350	12561 200	14684 350	16803 250	18703 250	20884 350	22884 350	24984 350	26984 350	28984 350	31461 200	33403 250	-----
493 600	2585 600	4447 600	6604 800	8762 600	10785 350	12562 600	14685 600	16804 250	18704 250	20885 600	22885 600	24985 600	26985 600	28985 600	31462 200	33404 250	-----
503 250	2605 600	4463 600	6653 600	8803 250	10822 600	12603 1500	14703 250	16830 600	18723 600	20903 250	22894 600	24984 350	26984 350	28984 350	31474 600	33431 600	-----
518 600	2622 600	4484 1000	6661 200	8805 600	10823 750	12628 600	14713 600	16861 200	18735 600	20961 200	22903 250	24984 350	26984 350	28984 350	31476 600	33451 600	-----
557 600	2623 600	4503 250	6684 350	8823 600	10861 200	12661 200	14719 600	16884 350	18746 600	20984 350	22910 600	25003 250	26984 350	28984			

3 vehiculo di compania involvi den un accidente espantoso riba Sasakiweg

Diabierna atardi a drenta informe di un accidente cu hende pega y herida dilanti King Plaza riba Sasakiweg, mesora a dirigi tanto polis, ambulans como tambe bombero na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin compromete cu aki ta trata di un accidente entre 3 ve-

hiculo un Hyundai Santa Fe, un Toyota Hiace van y un Box Truck unda e Santa fe a bay dal duro tras di e truck bolter dal e van. Debi na e fuerte impacto e chauffeur di e Santa Fe a resulta herida y a keda pega den e auto. Na yegada di bombero mesora a cuminsa habri e auto cortando partinan di e vehiculo pa asina libera e chauffeur

kende ta un persona di edad. Na yegada di e ambulans mesora a inicia cu atende e victima y manera cu bomberonan a logra libera e chauffeur a transporte pa hospital. Esnan den e Hiace van cual tabata trata di un tour van cu turistanan y e chauffeur cualnan a sali ileso for di e accidente.

Dama Mericano cu tabata causa problema na Savaneta awor ta na Tanki Leendert!

Recientemente nos tabata tende di un dama Mericano cu problema di salud mental causando varios problema na Savaneta yenando polis su mannan cu asistencia awor e ta na Tanki Leendert y ta sigui causa problema.

Diahuebs merdia despues di school el a drenta cura di Au-

rorra Kleuterschool e juffrouwnan atento mesora a nota cu e dama no ta conoci pa nan y a bay papia cune. Den e papia nan ey e juffrouwnan a ripara cu e dama tin problema di salud mental y a guia e te pafo di e school mientras a yama polis p'e. Na yegada di e patruya a detene e dama y a bay pa e haya medicamento.

Polis a detene sospechoso di destruccion di auto na Moko

Diabierna mainta a drenta informe di un caso di destruccion na Moko, mesora a dirigi un patruya na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin compronde cu aki ta trata di un caso unda un persona cu problema di salud mental cu pa años ta causa problema cu tur e bisiñanan rond y hasta su mesun famia pero e biaha aki atrobe a causa destruccion na auto di un bisiña unda destrui e lens di e luz di reverse di un Honda Accord, nan a mir'e y a avisa polis mesora. Na yegada di e

patruya a tuma e denuncia y net momentonan cu polis a caba a nota e sospechoso bandonando e area y nan a par'e y a detene. A pidi e vehiculo di transporte pa hib'e warda di polis.

Polis tabata busca coneunan di 2 pia cu capuchon bisti den area di Hooiberg

Diabierna madruga a drenta informe di cu habitantenan di Hooiberg a nota sospechosonan bulando e curanan di cas manera coneu riba 1 pia pero cu capuchon bisti.

Mesora a dirigi patruyanan na e area pero despues di basta buscamiento rond no a

bin encontra cu nan pero si a haya un Kia Sportage cora para habri cu yabi den auto y a coy e yabi bay cune na warda di polis na disposicion di e doño. Polis a logra haya un descripcion cu un di e sospechosonan ta un conoci di polis den area di Piedra Plat, Paradera y vecindario.

Resultado Sorteo october 4			
Cadena Alexander Lottery ta presenta resultado di weganan di suerte			
DIARIO	KORSOU	SUPER4	FLAMINGO
9425	1639	6205	2567
6102	9533	SUPER5	8417
8074	1607	-	4978

MERDIA	ANOCHI																										
 Sorteo # 4408 2084 4924 8285 X2 Sorteo # 4408 8442 X2 Sorteo # 2464 6915 Sorteo # 4408 2966 Tauro Sorteo # 1282 978 FP	 Sorteo # 8364 4671 9260 6229 FP Sorteo # 7408 0784 X3 Sorteo # 2113 6034 Sorteo # 6167 0815 Libra Sorteo # 1097 965 X5	 Sorteo # 0 x Jackpot 0 x Match 4+ 0 x Match 4 0 x Afl. 12,00 Sorteo # 6614 1 x Jackpot 64 x Match 4 1569 x Afl. 8,00 Sorteo # 1703 0 x Jackpot 0 x match 4 3 x Afl. 500,00 64 x Afl. 50,00 72 x Afl. 15,00 Sorteo #	<table><tr><td>Joker</td><td>Letter</td></tr><tr><td colspan="2">Proximo Jackpot</td></tr><tr><td colspan="2">160.000,-</td></tr></table> <table><tr><td colspan="2">07-09-18-23-27</td></tr><tr><td colspan="2">Proximo Jackpot</td></tr><tr><td colspan="2">50.000,-</td></tr></table> <table><tr><td colspan="2">07-10-14-16</td></tr><tr><td>Mega Ball</td><td>14</td></tr><tr><td colspan="2">Proximo Jackpot</td></tr><tr><td colspan="2">330.000,-</td></tr></table> <table><tr><td colspan="2">Afl. 430.000,-</td></tr></table> <table><tr><td colspan="2"></td></tr></table>	Joker	Letter	Proximo Jackpot		160.000,-		07-09-18-23-27		Proximo Jackpot		50.000,-		07-10-14-16		Mega Ball	14	Proximo Jackpot		330.000,-		Afl. 430.000,-			
Joker	Letter																										
Proximo Jackpot																											
160.000,-																											
07-09-18-23-27																											
Proximo Jackpot																											
50.000,-																											
07-10-14-16																											
Mega Ball	14																										
Proximo Jackpot																											
330.000,-																											
Afl. 430.000,-																											

Dokter na warda

Oranjestad **San Nicolas**
Hospital **Imsan**
7:00 pm / 10:00 pm **24 ora**

Botica na warda

Oranjestad: **San Nicolas:**
Eagle San Nicolas
Tel. 587 9011 Tel. 584 5712
EMERGENCIA **911**

POLIS

Oranjestad **100**
San Nicolas **104**
Santa Cruz **105**
Noord **107**
Tip Line **11141**
Brandweer **115**
Ambulance **911**
Hospital **527-4000**
Imsan **524-8833**
Warda Costa **913**
Seguridad Nacional **11911**
Cruz Cora **582-2219**

BOTICA

Aloe **584-4606**
4 Centro Medico **584-5794**
Central **585-1965**
Dakota **588-7364**
Del Pueblo **582-1253**
Eagle **587-9011**
Kibrahacha **583-4908**
Maria **585-8145**
Di Servicio Noord **586-4606**
Oduber **582-1780**
Paradera **588-6638**
San Lucas **584-5119**
San Nicolas **584-5712**
Santa Anna **586-8181**
Santa Cruz **585-8028**
Sero Preto **584-4833**
Trupial **583-8560**

UTILIDAD

Setar **117**
Web **525-4600**
Elmar **523-7147**

FUNERARIA

Aurora **588-6699**
Royal Funeral H. **586-4444**
Ad Patres **584-2299**
Olive Tree **584-8888**

Servicio di Taxi

Aruba Transfer Tour & Taxi C.A.

Tel: 582 2116 / 582 2010

Taxi Adres Services (24h)
Tel. 587 5900

A1 Taxi Services Aruba

Tel: 587-8850

Tel: 280-2828

Whatsapp: 592-7024

Cas Di Cultura

Vondellaan 2 Aruba
297-582-1010

F A D A

Campanastraat 5 Aruba
297-583-2999
297-583-9610

F A V I

Primavera 233 Aruba
297-582-5051
297-582-5222

F E P O

Engelandstraat 15 Aruba
297-583-1016
297-583-6607

Fundacion Contra Violencia Relacional

Tel: 583-5400

Fundacion Autismo Aruba

Irenestraat 21 Aruba
297-588-1179

Fundacion Pa Nos Muchanan

Cumana 2 Aruba
297-583-4247

Fundacion Tel Pa Hubentud

Wilhelminastraat 19 Aruba
297-588-6138

Koningin Wilhelmina Fonds

Spinozastraat 9 Aruba
297-582-0412

Mary Joan Foundation

Sabana Blanco 8 Aruba
297-588-9999

Rode Kruis Aruba

Pedro Gallegostraat 14
Tel. 297-582-2219
Fax 588-3376

Famia Planea (SBVO)

Avenida Milio J Croes 17 B Aruba
297-588-9591
www.famiaplanea.org
famiaplanea@hotmail.com

Stichting Fundacion Guia Mi

George Madurostraat 34
297-582-0088

Y M C A

Calbasstraat 1 Aruba
297-582-3072

AL-ANON group

Sabana Liber #8, Noord (close to the hotels)
Tel: 736-2952 or 593-7081

Fiesta internacional ta yena shelo di New Mexico cu hot air balloon colorido

(AP) - Un di e eventonan mas fotografia na mundo lo cuminsa awe cu e ascension en masse di color pa e di 52 Albuquerque International Balloon Fiesta anual.

E evento di 9 dia ta atrae miles di espectador y piloto na New Mexico tur aña pa e oportunidad poco comun di ta sumamente cerca di blaasnan gigante cu ta desenhado y infla. Centenares di blaas unico ta dorna e shelo cu colornan vibrante.

Tur hende usualmente ta cubri nan mes bon pa proteha nan di e friu cu ta sinti mainta y cu ta yuda e pilotonan keda den aire pa mas tempo, sin embargo e aña aki su fiesta por ta esun mas caluroso den record segun e organisadornan.

E temperaturanan di mainta y merdia ta anticipa di ta mas cu e averahe pa algun dia den e ciudad cu riba dialuna a mira su temperatura mas caluroso di e aña cu 93 grado Fahrenheit segun National Weather Service.

Globalmente, cosnan ta biraando mas caluroso tambe. E ta hopi probabel cu e aña aki lo ta esun mas caluroso cu humanidad a yega di midi, segun servicio di clima Europeo Copernicus a reporta den comienzo di september.

Mientras cu e fiestan den pasado tabatin un dia caluroso aki aya, e vocero Tom Garrity a bisa cu e pronostico pa e calor prolongo ta poco comun. Pa e pilotonan, esaki por nifica menos tempo den shelo y carga menos peso den nan basket.

Tipicamente, ora cu e mainta ta fresco, menos gasolin ta necesario pa lanta e blaas. Veteranonan di Fiesta ta splica cu esaki ta trata genera e lift pa edio di keinta e aire dentro di e envelop na temperaturanan cu ta mas di loke tin pafo.

“Cu tempo mas frio, pilotonan por bula pa un duracion mas largo,” Garrity a bisa. “Pero ora bo tin temperatura mas caluroso, e ta nifica cu bo ta subi, keda un poco y bo ta bini back abao. Pues e ta cuestion di vuelonan mas cortico.”

Pronostico di tempo

Tempo:

Awe tardi y awe nochi: parcialmente nubla y generalmente seco
Den marduga y mañan: temporalmente hopi nubla cu un awasero local

Temperatura maximo 33 grado celsius

Temperatura minimo 27 grado celsius

Indice di calor (heat index) den y rond

Di oranan di merdia: 34 pa 40 grado celsius

UV index: 12

Bahada di solo : 6:27 pm

Subida di solo : 6:29 am

Biento:

Zwak te modera for di direccionan entre oost-noordoost y oost;
Forsa 2 te 4 (7 te 30 km/ora, 4 te 16 nudo).

Situacion general di tempo pa proximo 24 ora:

Un area debil di presion halto lo sostene un biento zwak te modera. Aire humedo ta wordo transporta pa region local y esaki lo bay induci algun awasero local durante e periodo di pronostico aki.

Condicionnan maritimo/ estado di lama:

Na partinan protegi di costa: keto, rond di 1 pia.

Na partinan zuid: trankil, 1 pa 2 pia.

Na partinan oost te noordwest di costa: Modera cu olanan alrededor di 2 pa 3 pia den labaderanan modera for di noordoost.

Aurora

Royal Pray

Funeral Home & Crematory

Cumana # 76 & # 44/ van Speyckstraat # 1
Oranjestad, Aruba
Telephone: (297) 588-6699
E-mail: info@aurorafuneralaruba.com

Lagrima y flornan por seca, su recuerdonan y tur loke el a haci y significa pa nos, lo keda graba pa semper den nos mente y curason.

“Cerca Dios mi alma ta na paz, ta di DJ'E mi salvacion ta bin”

Salmo 62:1

Cu dolor na nos curason, nos ta anuncia fayecimento di nos ser stima:

Emely T. Zeppenfeldt
– Croes

Cariñosamente yama
‘Tanta Lee’

*12-11-1948 - † 01-10-2024

Na number di su esposo: Richard Arvino Zeppenfeldt

Su yiu stima: Arvino (Zeppy) Zeppenfeldt y Sra Esmeralda Mejia

Mayornan: † Petra Croes -Dirks y † Theodor Croes

Rumannan:

†Dora y Toy Bislip - Croes y Famia
Sita y †Louis Jarzagaray – Croes y Famia
Casilda y † Cadan Kelly – Croes y Famia
Lucia y Robby Wever – Croes
Maggy Croes y Junior Quant y Famia
Oslin y Sica Croes – Geerman y Famia
Dolfi y Ina Jansen y Yuinan
Pedro Tromp y Yvonne Quandus y Famia
Mayra Tromp
Sandra y Amar Kalloe – Tromp y Famia
Henri y Rabia Tromp

Manera Ruman:

Rita Vrolijk y Famia
Esmeralda y John Leung

Suegro y Suegra:

† Chepito y † Rinolfa Zeppenfeldt – Harms

Swa y Cuñanan:

Dennis y Greta Zeppenfeldt y Famia
Ana y Percy Lauffer Zeppenfeldt
Belinda Zeppenfeldt y Monica Ballesteros

Subrino y Subrinanan:

Sandra Vrolijk y Famia
†Luisito y Sandra Jarzagaray y Famia
Carin y Frank van der Linde y Famia
Lisette y Lyndon Katra y Famia
Julissa Jarzagaray y Famia
Charissa y Edgard Vrolijk y Famia
Antoinne y Irena Kelly y Famia
Francis y Jeisy Kelly - Zabala y Famia
Marco Croes y Famia na Hulanda
Osbert y Sully Croes y Famia
Osmar Croes y Famia
Evelyn y Frank Rasmijn y Famia
Ludwig Jansen y Famia
Gina Jansen
Jason y Roscelenne Albus
Elgin Zeppenfeldt y Famia
Carl Zeppenfeldt

Amigonan di cas:

Rita Thomas
Ryangel Thomas
Maria Eugenia Besselink

Su mascota nan Stima:

Angel, Kyra, Beauty, Reeza, Rubi, Malala

Demas Famianan:

Zeppenfeldt, Croes, Dirks, Harms, Mejia, Bislip, Jarzagaray, Kelly, Wever, Quandt, Geerman, Jansen, Tromp, Lauffer, Ballestero, Vrolijk, van der Linde, Katra, Dirksen, Dubero, Ruiz, Albus, Quijada, Maduro, Rasmijn, Thomas, Kalloe, Quandus,

Prima y Primonan , Subrino- y Subrinanan, Ihanan, su Ex-Coleganan di Avon

Nos Disculpa si den nos tristeza nos por a lubida cualkier famia of conoctr. Nos ta lamenta cu despues di entiero nos no ta ricibi bishita di condolencia na cas.

Acto di condolencia ta tuma lugar na Aurora Funeral Home Dialuna 07 di Oktober 2024 di 7or pa 9or di anochi.

Acto di entiero lo tuma lugar na Aurora Funeral Home Diamars 08 di Oktober 2024 di 2or pa 4or di atardi, despues lo sali bai pa Santana Catolico na Santa Cruz.

Aurora

Royal Pray

Funeral Home & Crematory

Cumana # 76 & # 44/ van Speyckstraat # 1
Oranjestad, Aruba
Telephone: (297) 588-6699
E-mail: info@aurorafuneralaruba.com

Señor ta mi wardador, mi'n tin falta di nada.
Den cunucu di yerba berde e ta ponemi sosega.
E ta hibami na awa trankil, pa mi bolbe haya forsa.

Conforme boluntad di Dios nos ta anuncia fayecimento di:

Alfonso Segundo Solognier
Cariñosamente jama: Fong

*01-06-1939 - †30-09-2024

Tata y Mama:

† Pablo Evaristo Solognier
† Presentacion Solognier Vrolijk

Rumanan:

† Luciano Solognier
† Rita Solognier
Lorenza Solognier
Miguel Solognier y Edna Solognier Ponson
Lucia Solognier
Victoriano Solognier
Ermona Solognier
Rodolfo Solognier
Harold Solognier
Marcelino Solognier y Yolanda Solognier Kock

Subrina y Subrinonan:

Lena Dirks y yuinan
Vale Dirks y yuinan
† Izairo Solognier
Noraima Hoevertsz Solognier y Leslie Hoevertsz y yuinan
Leomar Solognier y yuinan
Jelitza Besaril de Kort y Carlos Besaril y yuinan
Naila Caro y yuinan
Alexander Caro y yuinan
Gigi Ridderstap Solognier y Miguel Ridderstap y yuinan
Randly Wernet
Naygel Caro y yuinan

†Tanta (nan) y Omo(nan)

Tanchi: Margo

Alabes nos ta invita tur, amigo bisina y conoctrnan y demas famia, Solognier, Vrolijk, Ponson, Dirks, Kock, de Kort, Besaril, Hoevertsz, Tromp, Solagnier, Maduro, Acosta, Everon y demas famia.
Nos kier a pidi nos disculpa si den nos tristeza nos por a lubida un of otro famia of persona.

Ta invita pa asisti na acto di entiero cu lo tuma lugar na Pray Funeral Home diamars 8 di oktober 2024 di 9or di mainta pa 11or y despues pa Santana Catholico di Zeewijk.

Lastimamente nos no por ricibi bishita di condolencia na cas despues di entiero.

Aurora

Royal Pray

Funeral Home & Crematory

Cumana # 76 & # 44/ van Speyckstraat # 1
Oranjestad, Aruba
Telephone: (297) 588-6699
E-mail: info@aurorafuneralaruba.com

“Dios ta amor... y amor ta Dios,
maske mi no ta na e mundo aki, tur dia lo mi ta banda di boso Curazon, mi por stens di loke Señor ta hasi”
Salmo 33

Cu profundo dolor na nos curason, pero agradecido pa tur locual e la nifica pa nos, nos ta anuncia fayecimento di mi mama, nos wela, nos ruman y nos tanta stima:

Bertranda Philomena Vrolijk
Mihor conoci como Juffrouw Philomena,
Mena, Dudu of Chichi

*10-10-1943 - † 28-09-2024

Mayornan: †Esteban (Rey) y †Aida Vrolijk-Quant

Na number di su:

Yiu stima: Alexio “Alex” Croes y Nathalie Croes-Wouters

Nieto- y Nietanan:

Genesis Nuñez Fajardo, Zyonn Croes, Keyon Croes, Alysha Croes y Alisaine Croes

Tata di su Yiu: Eugenio “Leo” Croes y Famia

Rumannan:

†Sylvester, Sira Vrolijk-Boekhoudt y Famia
†Raymundo, Margarita Vrolijk-Hernandez y Famia
†Andres, Annie Vrolijk-Neef y Famia
Hendrik, Amparo Vrolijk-Guerrero y Famia
Deni Vrolijk, yuinan y Famia
†Leo, Serodjinie Vrolijk-Ajodhia y Famia
Annie y Orlando Gomez Correa-Vrolijk
Mirto, Stella Vrolijk-Nicolaas y Famia
Lies Vrolijk y Manuel Pimienta
Ada y Jacinto Werleman-Vrolijk

Tanta- y omonan:

†Narcisa Croes y Famia
†Catharina Vrolijk
†Eugenia Vrolijk
†Carlos Vrolijk y Famia
†Ninita Pourrier y Famia
†Felipe Quant
†Andres Quant y Famia
†Reineta de Windt y Famia
†Maximina Maduro y Famia
†Macaria Orman y Famia
†Ramiro Quant y Famia
Margot y Eddie Thodé y Famia

Amiganan di cas:

Verona Orman, Carina Winterdaal, Joyce Pereira, Olivia Tromp, Ortencia Tromp, Neiffi Kock, Gala Wever, Carmen Boekhoudt, Gwendoline Kock.

Su mascotanan stima: Divienne – Maxi – Cisca

Demas famianan: Vrolijk, Croes, Wouters, Pourrier, Quant, De Windt, Maduro, Orman, Thodé y Nuñez Fajardo.

Primo- y primanan, subrino- y subrinanan, ihanan, bon bisinanan, tur su Ex- coleganan y alumnonan di: Inmaculada Huishoudschool, EPB Santa Cruz, coleganan di Curriculum y miembronan di Mascaruba.

Un danki di curason na Staff y Personal di Amilia Care Services, kendenan a trata Philomena cu hopi amor y cariño. Sin lubida, Dr. D. De Cuba y Dr. Singh.

Acto di condolencia ta tuma lugar na Aurora Funeral Home riba diabierna 04 Oktober di 7or pa 9or di anochi.

Acto di entiero lo tuma lugar na Aurora Funeral Home riba diasabra 05 Oktober pa 1or pa 4or di atardi, despues saliendo pa Santana Catolico na Playa.

Despensa nos si nos por a lubida cualkier famia den nos momento di tristesa.

Lamentablemente despues di entiero nos no por ricibi bishita di condolencia na cas.

Aurora

Royal Pray

Funeral Home & Crematory

Cumana # 76 & # 44/ van Speyckstraat # 1
Oranjestad, Aruba
Telephone: (297) 588-6699
E-mail: info@aurorafuneralaruba.com

Lagrima y flornan por seca, su recuerdonan y tur loke el a haci y significa pa nos, lo keda graba pa semper den nos mente y curason.

“Cerca Dios mi alma ta na paz, ta di DJ'E mi salvacion ta bin”

Salmo 62:1

Cu dolor na nos curason, nos ta participa fayecimento di nos ser stima:

Juan R. Tromp
Cariñosamente yama “Robby of Juancho”
*27-12-1946 - †01-10-2024

Acto di entierro lo wordo anuncia despues

Aurora

Royal Pray

Funeral Home & Crematory

Cumana # 76 & # 44/ van Speyckstraat # 1
Oranjestad, Aruba
Telephone: (297) 588-6699
E-mail: info@aurorafuneralaruba.com

“Señor ta mi wardador, mi’n tin falta di nada
Den cunucu di yerba berde e ta ponemi sosega.

E ta hibami na awa trankil,
Pa mi bolbe haña forsa”.

Salmo: 23

Cu dolor na nos curason pero conforme cu
boluntad di Dios, nos ta anuncia fayecimento di:

Sra. Viuda Maria Isidora Arendsz - De Cuba
Cariñosamente yama “Doya”
*04-11-1929 - †04-10-2024

Acto di entierro lo wordo anuncia despues

Aurora

Royal Pray

Funeral Home & Crematory

Cumana # 76 & # 44/ van Speyckstraat # 1
Oranjestad, Aruba
Telephone: (297) 588-6699
E-mail: info@aurorafuneralaruba.com

Cu onda pena pero conforme cu boluntad di Dios, nos kier a anuncia fayecimento di nos mama, wela y bisawela stima

Ilse Roline van Trigt-Wildeboer
* 15 augustus 1926 - †1 oktober 2024

Na number di su yiu(nan): †Elin y Eddy Rumnit-van Trigt

†Rainer van Trigt
Dr. Glenn y Minie van Trigt-Abas
Ivan y Marlyn van Trigt-Jansen
Ronald y Marisela van Trigt-Erasmus

su nieto(a)nan: Vanessa y Hendrik Tevreden-Rumnit y famia
Nadine y Younnes El Aarabi-Rumnit y famia
Marcia Rumnit y famia
Giovanni y Miriam van Trigt-Bremo y famia
Gerald van Trigt y Floor van de Ruijt
Joaquin y Cheryl van Trigt-Refunjol y famia
Merrill van Trigt y Nathania van der Biezen y famia
Lou-Ann van Trigt y Gildward Maduro y famia
Audrey y Jay Nahar-van Trigt y famia
Nataly y Aldrick Tromp-van Trigt y famia
Randall y Melany van Trigt-Tweeboom y famia
Irmo van Trigt
Jessica van Trigt y Claudia Duinmeijer y famia
Valerie van Trigt y Erny Giel y famia
Gradicimento special ta bay na Dr. Joaquin van Trigt pa su cuidio y atencion, tambe na su ayudantenan Freddyleny y Simone pa nan dedicacion.

Oportunidad pa condolencia: diasabra, 5 di oktober di 6:00pm pa 9:00pm na Aurora Funeral Home.

Acto di cremacion lo tuma luga den seno familiar.
Nos ta lamenta cu nos no por ricibi bishita di condolencia na cas.

Aurora

Royal Pray

Funeral Home & Crematory

Cumana # 76 & # 44/ van Speyckstraat # 1
Oranjestad, Aruba
Telephone: (297) 588-6699
E-mail: info@aurorafuneralaruba.com

Dios ta amor... y amor ta Dios,
maske mi no ta na e mundo aki, tur dia lo mi ta banda
di boso Curazon, mi por stens di loke Señor ta hasi”
Salmo 33

Ta participa fayecimento di:

Christina M. van den Berg-de Freitas
*13-03-1938 - †02-10-2024

Acto di despedida lo wordo anuncia
despues

Aurora

Royal Pray

Funeral Home & Crematory

Cumana # 76 & # 44/ van Speyckstraat # 1
Oranjestad, Aruba
Telephone: (297) 588-6699
E-mail: info@aurorafuneralaruba.com

Dios ta nos refugio,
E ta nos fortaleza,
El a resulta un yudador den mester.
Salmo 46:1

Cu dolor na nos curason, nos ta participa fayecimento di nos ser stima:

Rino Wentwoord

*29 september
1973
†2 oktober 2024

Na number di su:
Esposa: Rose-Marie Wentwoord-Kelly

Yiu(nan):
Joël Wentwoord
Hannah Wentwoord

Mama: †Gisela Albertoe-Benita & Pedro Albertoe y famia
Tata: †Robert Athill

Ruman: Brenda Wentwoord y Shadinaska Coco

Suegro y suegra: Bartholomeo y Rosa Kelly

Subrinonan:
Tharen-Jaezell Wentwoord
Andrew, Anaïs y Alys de Cuba

Tantanen:
Cyrilla Benita
Erna Benita
Dianne Benita
Anne-Mary Wentwoord
Ruthmila Moghrabi-Wentwoord

Cuñanan:
Magaly Kelly
Nathaly Kelly

Prima y primonan:
Wim Baars y rumannan
Erwin Benita y ruman
Erna Danen y ruman
Dudley Emelina y ruman
Nathaly Fransisco y rumannan
Michelangelo Bianchi y ruman

Ihanan: Alys de Cuba y Sander Waterham

Bon amigonan: Samuel Dumfries, Martijn Stax, Brian James,
Egidion Hernando, David Prins, Luigi Fancette, Evelina
Lacle-Figaroa, Gisela Arends-Jaramillo, Charlene Bryson.

Demas famia, amigo y bisiñanan: Wentwoord, Benita,
Albertoe, Athill, Kelly, Figaroa, Baars, Danen, Emelina,
Fransisco, Bianchi, Coco, de Cuba, Besselink, Petronilia,
Essed, Alexander, Feliciano, Lau, Lisapaly-Boekhoudt.

Ex-coleganan di Colegio Arubano, seccion Desaroyo di
Curriculo di DEA y Avond HAVO.

Disculpa nos si den nos momentonan di tristesa nos por a
lubida un of otro familiar of amigo.

Ta invita pa acto di despedida cual lo tuma luga na Aurora
Funeral Home diamars 8 di oktober 2024 di 9or pa 11or di
manta. Cremacion lo tuma luga despues den seno familiar.

Preferibel bini bisti na color nan alegre.

Nos ta lamenta cu despues condolencia y despedida no ta
ricibi bishita di condolencia na cas.

Lo tin box disponibel pa donacion pa Koningin Wilhelmina
Kankerfonds.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory
Cumana # 76 & # 44/ van Speyckstraat # 1
Oranjestad, Aruba
Telephone: (297) 588-6699
E-mail: info@aurorafuneralaruba.com

“Señor ta mi wardador, mi’n tin falta di nada
Den cunucu di yerba berde e ta ponemi sosega.
E ta hibami na awa trankil,
Pa mi bolbe haña forsa”.
Salmo: 23

Nos ta anuncia fayecimento di:

Yan Mei Leung-Wu
*04-11-1929 - †04-10-2024

Na number di su:

Esposo: Kwan Pang Leung
Yiunan: Fung Ying Leung y esposa Angie Leung-Zheng

Kong Cha

Anja Cha-Leung y esposo Wing
Jeremy Ying Ying Leung

Tata:

†Yu Sum Wu

Mama:

Li Rong Feng

Rumannan:

Hong Liao Wu y esposa Xiaow-

en Feng

Hong Tao Wu y esposa Xiaodan

Feng

Hong Zhen Wu y esposa Jessie

Fong

Sobrino(a)nan: Mimi Wu, Helen Wu, Sami Wu, Hendrick Wu, Jamie Wu, Alvin Wu, Wesley Wu, Ashley Wu

Primo(a)nan:

Zhuocai Feng y Gaomei Cen
Zhuocun Feng y Xincal Huang
Duna Feng y Junyi Fang
Zhuohui Feng y Yuchun Lee
Zhuotang Feng y Zhongjuan

Xie

Jinghe Feng y Liqing Zheng
Yanwei Feng y Xunsi Feng
Duling Feng y Ming Ng
Jin Ang Feng y Xue Ling Wu
Jin Bio Feng y Huanxiu Huang
Jin Mou Feng y Yanyi He

Demas famia:

Famia Cha, Famia Zheng, Famia Croes,
Famia Feng, Famia Liang, Famia Wu, Famia Leung, Famia Fong

Despensa nos si den nos tristeza nos por a lubida un of otro persona

Ta invita pa e acto di entierro cu lo tuma lugar Diaranson 09 di Oktober 2024 di 2or pa 4or di atardi na Aurora Funeral Home y despues lo sali bay pa santana central na Sabana Basora.

Lider interino di Bangladesh ta busca apoyo di Malasia pa repatriacion di refugiadonan Rohingya

(AP)—E lider interino di Bangladesh, Muhammad Yunus, a busca ayera e ayudo di Malasia pa traha cu un aliansa Sureste Asia riba e asunto di repatriacion di refugiadonan Rohingya pa Myanmar.

Malasia ta tuma over e presidencia di e Asociacion di Nacionnan Sureste Asiatico, conoci como ASEAN, otro aña. E apelacion a bin mientras e prome minister Malasio Anwar Ibrahim a reuni cu Yunus den Dhaka, e capital di Bangladesh—e prome bishita pa un lider di afo pa Bangladesh desde cu Yunus a tuma over dia 8 di augustus y e prome bishita estatal pa un lider Malasio pa Bangladesh den 11 aña.

Yunus a tuma over despues cu e ex-prome minister Sheikh Hasina a huy for di e pais durante un rebeldia masivo cu a acus’e di corrupcion, violacion di derecho humano y uso excesivo di forza contra manifestadornan. El a priminti reformanan y un empuhe pa rebiba e economia di Banglades.

Bangladesh ta hogar di 1 miyon refugiado Rohingya cu a huy for di violencia pa e ehercito na Myanmar. Nan ta biba indigente den camponan den Bangladesh y a demanda pa basta

tempo caba pa regresa nan cas safe.

Yunus a conta durante un conferencia di prensa despues cu e dos lidernan a tene un discusion cu el a puntra pa e ayudo di e prome minister di Malasia pa trece e asunto di repatriacion na ASEAN. “Malasia lo ta apoyando den pa haci esaki,” Yunus a bisa. “Esaki ta algo cu nos mester resolve lo mas pronto posible.”

Yunus a bisa cu nan a discuti tambe pa aumenta comercio bilateral y finalisa un acuerdo di comercio liber entre nan nacion, como tambe cooperacion politico, inversion, y relacion cultural y humanitario. Nan a enfatisa e necesidad pa explora oportunidadnan nobo den sectornan manera agricultura, energia, educacion, e industria semi-

conductor y conectividad, Yunus a bisa.

Ademas di involvi ASEAN den a resolucion di e crisis di refugiadonan Rohingya, Bangladesh tambe kier aumenta comercio cu e paisnan di e aliansa. Bangladesh tabata e segunda partner mas grandi den comercio di Malasia na 2023, cu comercio alcansando 2.78 miyon dollar den ganashi, segun cifranan oficialnan.

Malasia tambe ta un di e destinacionnan principal pa trahadornan migrante for di Bangladesh. Aproximadamente 800,000 trahador Bangladeshi ta emplea den e industria di construccion, fabricacion, plantacion y sectornan di servicio na Malasia.

Pero e proceso di reclutamento ta frecuente-

mente corrupto, y acusacionnan di violacion di derecho pa empleadonan y agencianan pa recluta hende Bangladeshi ta surgi constantemente. Tambe, mas cu 6,000 estudiante Bangladeshi ta studia na institucionnan di educacion halto na Malasia, segun cifranan di 2023.

E agencia noticiero United News of Bangladesh a reporta cu Anwar a ofrece ayera pa recluta 18,000 trahador Bangladeshi mas pa Malasia, primintiendo pa sigura condicionnan decente pa trahadornan di afo. “Nos mester mas trahador pero no por trata nan manera esclavonan moderno,” e agencia a cit’e bisando. Anwar a yega for di Pakistan cu un delegacion di 58 miembro pa e bishita di algun ora na Bangladesh.

ICC a revela orden di aresto pa 6 sospechoso Libio pa crimen di guerra

(AP)—E Corte Criminal Internacional (ICC) a revela ordennan di aresto ayera pa seis homber supuestamente conecta cu un milicia Libio culpa pa varios asesinato y otro crimennan den un pueblo strategicamente importante unda a descubri un graf masivo na 2020.

Libia ta den tumulto politico desde cu un rebeldia sosteni pa NATO a kita y a mata dictador Moammar Gadhafi na 2011.

Desde e tempo ey, Libia ta dividi entre administracionnan rival den e parti occidente y oriente, cada un sosteni pa milicia- y gobiernonan den exterior.

Fiscal di ICC Karim Khan a bisa cu su investigacion a colecta evidencia “indicando cu residentenan di Tarhunah ta victima di crimennan cu ta conta como crimennan di guerra, incluyendo asesinato, violacion di dignidad personal, tratamiento cruel, violencia sexual y abuso sexual.”

E corte a revela orden di aresto pa seis homber: Abdelrahim al-Kani, Makhlof Douma, Nasser al-Lahsa, Mohammed Salheen, Abdelbari al-Shaqqi y Fathi al-Zinkal.

Khan a bisa cu tres di e sospechosonan tabata lider- y miembronan mayor di e milicia Al Kaniyat cu a controla Tarhunah for di al menos 2015 pa juni 2020, y tres otro tabata oficialnan di seguridad Libio asocia cu e milicia durante e tempo di e supuesto crimennan.

Ordennan di aresto pa cuatro di e sospechosonan a ser suministra na april 2023 y dos mas na juli di e aña ey pero a keda bao seyo. E ICC no tin un forza policial y ta depende riba cooperacion for di su 124 estado miembronan pa eherce ordennan di aresto.

Khan a bisa cu su oficina ta “buscando pa traha cerca cu autoridadnan Libio pa asina e personanan aki por enfrenta e cargonan contra nan den corte” y traha cu oficialnan di corte pa busca pa nan aresto.

Awe Elon Musk ta compaña Trump na un evento di campaña na e mesun luga di e prome atake contra dje

(Infobae) - Elon Musk lo uni na Donald Trump awe diasabra na un evento di campaña na Butler, Pennsylvania, e mesun luga unda e candidato Republicano tabata blanco di e prome di dos intento di asesinato na juli, durante e actual campaña electoral.

“Mi lo t’ey pa sostene!”, Musk a bisa diahuebs ultimo riba su plataforma X, ora a comparti e post di Trump cu ta promove e evento. E CEO di SpaceX y Tesla lo ta un di e invitadonan special, segun e team di campaña di Trump a confirma ayera diabierna.

E evento aki lo marca e multimiyonario su prome aparicion publico na un evento di campaña pa e ex-mandatario desde cu el a expresa su apoyo. Musk a expresa su

sosten na juli, poco despues di e atake, skirbiendo pa X: “Mi ta sostene presidente Trump completamente y ta spera cu e recupera pronto.”

Den e ultimo lunanan, Musk a aumenta su sosten pa Trump y a tuma un rol mas activo den politica, hasta a bay di acuerdo pa dirigi un comision di eficiencia di gobierno si Trump gana e eleccion.

Adicionalmente, Musk a forma un comision di accion politico, conoci como un super PAC, cu ta opera sin e restric-

cionnan usual y ta apoya e candidato Republicano. Den e ultimo lunanan, e organizacion aki a inverti hopi den iniciativanan pa impulsa participacion electoral.

Musk a pidi na su siguiadonan den mensahenan siguiente pa registra y pa vota dia 5 di november, e fecha riba cua Trump lo enfrenta e vicepresidente actual, Demócrata Kamala Harris, na e urnanan. Ademas, el a ripiti un rumor infunda riba e supuesto intencionnan di Partido Demócrata pa “horta” eleccion door di

vota for di exterior y plama teorinan riba gastonan den transporte di inmigrantenan indocumenta.

E mitin di awe ta bay tuma luga na e mesun sitio unda un hoben pistolero a mishi Trump su horea robes cu su tironan y a mata Corey Comperatore, un di su siguiadonan. Den e atake ey, varios persona a resulta herida.

Segun e ekipo di campaña, varios miembro di famia di Corey Comperatore, hunto

cu otro assistentnan y rescatistanan cu tabata presente na e mitin di juli, lo compaña Trump e biaha aki.

E ex-presidente lo ta compaña pa su compañero di candidatura, e senador Republicano di Ohio JD Vance; su yiu homber, Eric Trump; su nuera y co-presidente di Comité Nacional Republicano, Lara Trump; ademas di otro legisladornan y comisionadornan di Pennsylvania, segun su ekipo di campaña a anuncia.

Varios hende muhe den Marina Real a sufri incidentenan di abuso y intimidacion

(AP) — Varios hende muhe den e forsa submarino di Marina Real a sufri multiple incidente di abuso y acoso na man di nan coleganan masculino, di cua algun tabata oficialnan halto, incluyendo “por lo menos” un acusacion di violacion, segun un investigacion interno publica ayera diabierna a señala.

E rapport, e cual a keda censura den gran parti, a surgi despues di kehonan di ex-teniente Sophie Brook tocante un “campaña constante di acoso sexual” cu el a sufri durante su servicio.

Hefe di Marina Real Britanico a disculpa personalmente na Brook ora cu e conclusionnan di e investigacion a ser haci publico, mientras cu el a elogia su “valentia” pa a informa e hechonan.

Almirante Ben Key, ken a ordena e investigacion na 2022 despues cu e acusacionnan a ser revela a bisa cu e “investigacion a confirma misoginia, acoso y otro comportacion inaceptabel.”

“Esaki ta intolerabel,” el a bisa. “Awe mi ta ofrece tambe un disculpa publico, tanto na Sra. Brook como na cualkier personal — di pasado of presente — cu a ser sometí na cualkier forma di comportacion inaceptabel durante nan tempo den servicio. “Mi ta di berdad lamenta.”

Brook, ken a bandona e servicio di submarino for di e tempo ey, a bisa cu “varios hende” a tuma contacto cune cu preocupacionnan similar despues cu el a sali na publico pa prome biaha cu su acusacionnan.

Despues di a bandona Marina Real na cuminsamento di 2022, Brook a ser sentencia na un castigo di prison condicional pa comparti informacion confidencial tocante su experiencia den e servicio di submarino den un e-mail.

E rapport a declara cu tabatin sancionnan “hasta na momento cu tabata pafo di Marina Real” contra “un cantidad di individuo”.

Den un declaracion suministra na Sky News, Brook a bisa cu e “ta keda preocupa pa e compromiso di Marina pa logra cambio significativo.”

“Mi a presenta e keho no solamente pa husticia wordo haci den mi caso, pero pa trece na luz un cultura cu pa mucho tempo a ser permiti pa prospera den algun di e ramonan mas elite di Forsanan Arma,” el a declara.

Hende muhe ta forma alrededor di 10% di e personal di Marina Real di tempo completo y por a cuminsa sirbi riba submarino for di 2011, cu e prome hendenan muhe cu a drenta tres aña despues.

Aruba Bank bolas team ta logra tercer lugar den campeonato di bolas

Organisa pa Balashi Aruba

Durante e Campeonato di bolas organisa pa Balashi Aruba, Aruba Bank bolas team a logra e puesto di tercer lugar den e competencia altamente competitivo aki!

E logro aki ta un demostracion di e dedicacion, trabou duro, y excelente di trabao den ekipo cu cada miembro a muestra.

Bolas ta conoci pa su combinacion desafiador di actividadnan fisico y mental, a uni participante di varios organisacionnan pa pone nan resistencia, forsa, y habilidadnan di colaboracion na prueba.

E ekipo di bolas di Aruba Bank a tuma cada desafio cu determinacion y pensamiento strategico, demostrando nan perseverancia cu

ta defini e cultura na Aruba Bank.

Nos ta sumamente orguyoso di nos ekipo su presentacion. Nos ta extende nos gratitud na e organisadornan di e evento aki, como tambe nos coleganan cu a participa y tambe tur cu a bai apoya.

Pabien cu e tremendo logro.

Amnesty International:

Venezolaanse vluchtelingen op Aruba hebben betere bescherming nodig

Pagina 3

mr. Jurima A.R. Bryson beëdigd als de eerste Ombudsman van Aruba

Pagina 4

Curaçao Geen EFO-test dit schooljaar

Pagina 8

Alleen maar geïmporteerde inflatie...? *En de lokaal veroorzaakte dan...?*

Om de zoveel tijd krijgen we plichtsgetrouw van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) de wijzigingen in de prijzen van goederen en diensten die gezamenlijk het geheel vormen waaruit de algemene prijsstijging wordt berekend. Hierbij wordt ook aandacht besteed aan mogelijke factoren die bijgedragen hebben tot die stijging of daling.

Wat we echter niet te zien krijgen, als we dat zouden wensen, is wat verder bijdraagt aan de inflatie; dit hoeft niet beperkt te blijven tot deze cijfers. De zaken die niet in de reguliere presentaties van het CBS verschijnen en die tot een bredere beschouwing van het onderwerp behoren, zijn echter niet de taak van deze instelling en deze constatering is dan ook niet bedoeld als kritiek op hun werk. Met de verkiezingen in het vooruitzicht en het huidige hoge prijsniveau, zeker voor de mensen met een smalle beurs, zou het goed zijn om te bekijken wat nu eigenlijk allemaal bijdraagt aan de inflatie bij ons.

Om te beginnen moet er een onderscheid worden gemaakt tussen de geïmporteerde en de lokaal gegenereerde inflatie. Om te beginnen de geïmporteerde. Omdat we zo sterk afhankelijk zijn van de import van goederen en diensten, praktisch alles wat we eten, drinken en dragen komt uit het buitenland, hebben wij ook geen invloed hebben op de prijsontwikkeling in het buitenland. De gene die importeert betaalt de prijs

die gevraagd wordt, hetzelfde geldt voor het transport en de verzekering van de vracht.

Maar laten we nu eens een kijkje nemen bij de lokaal veroorzaakte inflatie, wanneer al die producten gearriveerd zijn en hun weg naar de consument vinden. Hier komen heel wat vragen naar voren omdat er nogal wat invloed wordt uitgeoefend op de uiteindelijke prijs die de consument betaalt. Laten we bijvoorbeeld kijken naar de prijzen voor brandstof, belangrijk voor de samenleving en de economie. Wanneer de overheid nieuwe prijsstijgingen aankondigt voor brandstof komt er meteen heel wat, vooral negatief commentaar los. Onmiddellijk is dan de reactie van de overheid te verwachten waarin wordt gezegd dat het nu eenmaal "is wat het is" en dat het betaald moet worden. Maar, is dat wel zo? Het deel van de prijsontwikkeling in het buitenland begrijpen we, maar het gedeelte dat de opslag en uiteindelijke distributie betreft zou geen enkele invloed op de prijs hebben? Wie importeert eigenlijk brandstoffen op Aruba? Dat was eerder een commercieel bedrijf gelieerd aan de toenmalige raffinaderij, zonder enige relatie tot de overheid. Maar al een aantal jaren wordt dit gedaan door een bedrijf (FMSA NV) dat 100% eigendom is van Refineria di Aruba NV, die op haar beurt weer 100% eigendom is van Land Aruba. Welnu, hoe kunnen wij als burgers te weten komen of deze staatsbedrijven ons een 'faire' prijs in rekening brengen, of misschien te veel vragen,

onder andere om dit als dividend aan de overheid uit te keren? Dat kunnen we niet weten want ondanks de geregelde propaganda over transparantie en integriteit die de huidige regering zou betrachten, blijft de regering de bedrijfsresultaten geheim houden van vrijwel alle overheids- en semioverheidsinstellingen. Het toeval wil dat de regering net in gesprek is met Nederland over de hervormingen in de staatsbedrijven, waarbij het dividendbeleid een belangrijk thema is. Krijgen we te zijner tijd iets te horen, of wordt dit uitsluitend met Nederland gedeeld en wordt de geheimhouding tegenover ons gehandhaafd? Nu even naar de bedrijven die zorgen voor import en opslag van goederen. Hier is ook geen transparantie te bekennen want ook hier geldt de gebruikelijke geheimzinnigheid die we ook bij de overheid zien. Sinds enige tijd hebben we een mededingingsautoriteit die belast is met het stimuleren van 'fair trade'; zou dit een taak voor de instelling zijn? Daar hoeven we natuurlijk niet op te wachten, laten we onze politici in deze verkiezingscampagne maar de vraag stellen of we in deze hermetische geheimhouding moeten blijven leven of dat we overgaan tot de transparantie die heel normaal is in andere landen. En als ze deel uit zouden maken van de volgende regering, laat hen dan vertellen wat ze gaan veranderen zodat we zeker weten dat er ons niet extra geld uit de zak wordt geklopt, wat dan ook nog onnodige inflatie veroorzaakt. Een andere belangrijke bijdrage aan

de lokaal ontwikkelde inflatie komt van de belasting op bedrijfsomzetten (BBO), die van cumulatieve aard is. Zeker na de invoering van de BBO-heffing aan de grens zou het logisch zijn als de overheid zelf dit proces in de gaten zou houden en de gemeenschap eerlijk op de hoogte zou houden van wat er gaande is. Nog steeds ligt de afspraak met Nederland op tafel, in het kader van het Landspakket, om de omzetbelasting om te vormen tot een Btw-stelsel, zodoende de inflatoire werking van de BBO uit de weg ruimend, zeker nu met de verhoging naar 7% die de inflatoire werking in elke schakel nog sterker maakt. In de laatste versie van de uitvoeringsrapportage van het Landspakket is te lezen dat er op dit moment niets te melden valt omdat er nog een "bestuurlijk gesprek" moet plaatsvinden tussen Aruba en Nederland over dit thema. Een goede vraag dus om aan de demissionaire minister van financiën te stellen, maar eigenlijk ook aan elke politicus tijdens de verkiezingscampagne; wat zijn zij van plan om deze inflatoire factor uit de weg te ruimen?

Er zijn nog meer aspecten die een rol kunnen spelen in de ontwikkeling van inflatie, zoals de concurrentie, of het gebrek hieraan in bepaalde sectoren. Dat is een ander hoofdstuk maar als we alvast zouden kunnen beginnen met het beperken van de rol die de overheid speelt in de inflatie, dan is er in ieder geval al iets gewonnen. Wie gaat hier op in?

Voorzitter van het Parlement van Aruba, Raymond Kamperveen:

Bijeenkomst met de minister van Sport over SSA "is erg op zijn plaats nu"

Raymond Kamperveen, die momenteel fungeert als voorzitter van het Parlement van Aruba, heeft in een interview met onze redacteur verschillende informatie naar voren gebracht, zoals bijvoorbeeld de belangrijkste vergaderingen die gepland staan vóór de volgende parlementaire bijeenkomst, die op 8 januari zal plaatsvinden.

Kamperveen verzekerde dat

toen hij begin september in deze functie kwam, hij veel verschillende bijeenkomsten tegenkwam die sinds 2001 niet zijn gehouden. Hij moest contact opnemen met alle fractieleiders om hen de kans te geven te vragen of zij het eens waren met bepaalde bijeenkomsten.

Niet alle fractieleiders hebben geantwoord. Er zijn echter bijeenkomsten die kunnen beginnen op 15 oktober, waar

het belangrijk is om een bijeenkomst te houden over wat er is gebeurd met Stichting Sportsubsidie Aruba (SSA) met minister van Sport en Onderwijs Endy Croes.

"Een bijeenkomst die nu erg op zijn plaats is, is een onderwerp dat recent is en het is belangrijk voor ons om van minister Croes te horen wat er is gebeurd. Ik weet niet of ook de voorzitter van de SSA zal komen om vragen te beantwoorden, zodat er meer duidelijkheid komt over de situatie. Niet alleen voor ons als parlement, maar ook zodat het volk weet wat er is gebeurd," zei hij.

Er zal ook een openbare bijeenkomst zijn met minister Evelyn Wever-Croes om opheldering te geven over wat zij recent heeft ondertekend om de 5,9% herfinanciering van leningen voor de Covid-pandemie te bereiken.

Daarnaast is er een verzoek voor een openbare bijeenkomst gericht aan premier Evelyn Wever-Croes over politieke inmenging in het Openbaar Ministerie in bepaalde zaken, volgens wat sommige oppositieparlementariërs overwegen.

Officieel is er geen verzoek voor een openbare bijeenkomst over het onderwerp Eagle LNG, maar het staat wel op de agenda van de openbare bijeenkomst als een relevant onderwerp. "De bedoeling is dat er elke week op dinsdag en donderdag vergaderingen in het parlement zijn om al deze punten te bespreken," verzekerde hij.

Nu Kamperveen voorzitter van het Parlement van Aruba is, heeft hij verschillende vergaderingen met instanties en organisaties, maar zijn grootste zorg nu hij deze functie heeft is om alle genoemde vergaderingen te kunnen beleggen, die hij beschouwt als belangrijke

onderwerpen om de gemeenschap te informeren.

"Het enige probleem is dat er quorum moet zijn, en in dit politieke spel wordt er gespeeld, dus alle 21 parlementariërs moeten aanwezig zijn bij de vergaderingen, niet slechts 11, zodat we kunnen discussiëren. Degenen van de MEP-partij kunnen komen, maar zij zorgen niet voor quorum. Mijn taak is om hen te bellen en te bevestigen. Als zij niet komen, moet de vergadering worden uitgesteld, maar dit zegt meer over hen dan over ons," merkte hij op.

Zoals bekend, zijn de verkiezingen op 6 december en over dit onderwerp verzekerde hij dat hij nu meer ervaring heeft en een beter inzicht in hoe het parlement werkt. Hij zal op de lijst staan als kandidaat voor de Raiz-partij, omdat er nog steeds punten zijn die verbeterd moeten worden en aandacht nodig hebben.

Amnesty International: Venezolaanse vluchtelingen op Aruba hebben betere bescherming nodig

Op 1 oktober, publiceerde de NGO Amnesty International een rapport over de situatie van Venezolaanse vluchtelingen op Aruba.

Venezolaanse vluchtelingen op Aruba zijn slachtoffer van een gebrek aan specifieke asielwetgeving op het eiland, volgens het rapport van Amnesty International (AI). De post-electorale crisis in Venezuela toont de urgentie en noodzaak aan voor asielwetten, zowel om Venezolanen te beschermen die vluchten voor de mensenrechtencrisis in hun land als om hun mensenrechten op Aruba te waarborgen bij aankomst.

Aruba ligt op slechts 24 km afstand van Venezuela en veel Venezolanen komen illegaal aan op Aruba via gevaarlijke zeereizen. Ze worden bij aankomst onmiddellijk in detentiecentra geplaatst en gedeporteerd.

Dit is een van de conclusies van het meest recente onderzoeksrapport van Amnesty International, getiteld "Regels maar geen bescherming: het blootleggen van gaten in de bescherming van Venezolaanse vluchtelingen op Aruba", gepubliceerd gisteren. Het rapport benadrukt het gebrek aan specifieke wetgeving met betrekking tot vluchtelingen op Aruba, problemen rond de detentie van asielzoekers en vluchtelingen, en bezorgdheid over de behandeling van Venezolaanse asielzoekers, waaronder veel kinderen.

Het rapport vertegenwoordigt het eerste onderzoek van Amnesty International naar Venezolaanse asielzoekers op Aruba.

Asiel aanvragen op Aruba

Aruba, een onderdeel van het Koninkrijk der Nederlanden, met een bevolking van 107.151 mensen, is een populaire bestemming voor Venezolanen die bescherming zoeken sinds het uitbreken van de crisis in hun land. Tot juni 2023 schatte AI dat er 17.000 Venezolanen op Aruba waren.

Het rapport wijst erop dat er sinds 2018 geen directe luchtverbinding meer is tussen Venezuela en Aruba, en dat Venezolanen moeten voldoen aan specifieke eisen en visa en over de benodigde documenten moeten beschikken om Aruba binnen te komen. Deze documenten zijn momenteel moeilijk te verkrijgen voor veel Venezolanen, en veel Venezolanen bereiken Aruba via gevaarlijke boottochten, volgens AI.

Het rapport benadrukt dat Venezolanen op verschillende manieren asiel kunnen aanvragen op Aruba:

Bij aankomst op het eiland via reguliere (legale) middelen;

Terwijl ze zich al op Aruba bevinden;

Of nadat ze zijn geplaatst in een migratiedeten-

tiecentrum.

"Hoewel Amnesty International begrijpt dat de omstandigheden moeilijk zijn voor een eiland als Aruba," zegt Dagmar Oudshoorn, directeur van Amnesty International Nederland, "heeft Aruba internationale mensenrechtenverdragen geratificeerd die bepaalde rechten en verplichtingen met betrekking tot vluchtelingen en asiel met zich meebrengen."

Aruba is partij bij het Vluchtelingenverdrag van 1951 en moet voldoen aan zijn verplichtingen, zoals het beginsel van non-refoulement, dat verbiedt om mensen terug te sturen naar landen waar ze vervolging, marteling of andere mensenrechtenschendingen kunnen ondervinden, zoals in het geval van Venezuela.

Deelname van de Nederlandse regering

"Amnesty International is tegen de deportatie van Venezolanen vanuit Aruba en is bezorgd over de bescherming van Venezolanen op Aruba," aldus Dagmar Oudshoorn. "De mensenrechtenorganisatie maakt zich ook zorgen over de deelname van de Nederlandse regering aan de opvang van vluchtelingen op Aruba."

De Nederlandse regering verleent steun aan Aruba bij de opvang van Venezolaanse vluchtelingen. Deze steun bestaat uit financiële en technische hulp. Nederland heeft de vluchten betaald die worden gebruikt om Venezolanen te deporteren, wat betekent dat Nederland mogelijk ook het beginsel van non-refoulement heeft geschonden.

Documenten van beide regeringen leveren bewijs hiervoor. De steun van de Nederlandse regering is vooral gericht op het opsporen van Venezolanen, hun detentie en deportatie, in plaats van op hun bescherming, aldus AI.

Gedwongen detentie van migranten

Venezolanen die Aruba illegaal binnenkomen, worden gearresteerd en in migratiedetentie geplaatst. Bij aankomst ontvangen ze een detentiebevel en worden al hun persoonlijke bezittingen, zoals mobiele telefoons, in beslag genomen. Binnen 72 uur beoordeelt een rechter de wettigheid van de detentie. Hoewel het mogelijk is voor gedetineerden in de detentiecentra om asiel aan te vragen, is dit geen algemeen bekende procedure.

Sommige Venezolanen die in migratiedetentie werden gehouden, gaven aan dat ze onder druk werden gezet om een deportatiebevel te ondertekenen. Het feit dat deze documenten in het Nederlands zijn opgesteld, betekent dat veel Venezolanen niet begrijpen wat ze ondertekenen. Bovendien zijn de omstandigheden in de detentiecentra slecht. Advocaten hebben geen onbeperkte toegang tot de gedetineerden, en zwangere vrouwen en mensen met gezondheidsproblemen worden opgesloten en gedeporteerd. Sommige Venezolanen gaven aan dat ze vernederend en xenofobisch werden behandeld.

"Ik heb dagenlang op de grond in een container geslapen. Zonder water, licht, schone kleren, zeep of een tandenborstel. Ik mocht niet naar buiten voor frisse lucht," aldus 'Omar', die in een container werd vastgehouden.

Amnesty International roept op tot actie

Amnesty International roept de autoriteiten op Aruba op om specifieke asielwetgeving aan te nemen, inclusief wetten die van toepassing zijn op kinderen. Aruba moet ervoor zorgen dat de Voogdijraad betrokken is bij alle gevallen waarbij kin-

deren betrokken zijn, en dat er geen kinderen worden vastgehouden. Bovendien moeten Venezolaanse asielzoekers, vluchtelingen en migranten toegang hebben tot eerlijke en effectieve asielprocedures, inclusief informatie in het Spaans over hun rechten. Aruba mag ook geen enkele Venezolaan gedwongen terugsturen naar Venezuela of automatisch vastzetten wanneer ze illegaal Aruba binnenkomen.

De Nederlandse regering moet ervoor zorgen dat mensenrechten in het hele Koninkrijk der Nederlanden worden gerespecteerd en beschermd, en dat financiële en technische steun niet leidt tot of bijdraagt aan mensenrechtenschendingen op Aruba.

Achtergrondinformatie: De crisis in Venezuela

Sinds 2015 hebben Venezolanen een toename van ontberingen meegemaakt, wat hun economische en sociale rechten, vooral op het gebied van gezondheidszorg en voedsel, heeft aangetast. En sinds ten minste 2017 zijn veel Venezolanen gevlucht vanwege het systematisch repressieve beleid van de regering onder leiding van Nicolás Maduro tegen regeringscritici en leden van de oppositie. Dit beleid heeft geleid tot een verscheidenheid aan misbruiken, waaronder buitengerechtelijke executies, buitensporig gebruik van geweld, willekeurige detentie en andere vormen van mishandeling.

De crisis in Venezuela wordt gekenmerkt door een steeds ernstiger wordende humanitaire noodsituatie, systematische mensenrechtenschendingen en een verslechterende economische en politieke situatie.

Vanwege de disfunctionele rechtsstaat in Venezuela kunnen burgers geen bescherming krijgen in hun eigen land. Naast mensenrechtenschendingen kampt Venezuela met toenemende ongelijkheid en lage lonen, waardoor de meerderheid van de bevolking niet in staat is om voor basisproducten te betalen. Er is een algemeen tekort aan de levering van essentiële diensten zoals gas, elektriciteit en water.

De multidimensionale crisis heeft ertoe geleid dat meer dan 7,71 miljoen Venezolanen, 25% van de Venezolaanse bevolking, gedwongen zijn hun land te verlaten en elders bescherming te zoeken, wat deze crisis tot een van de grootste ontheemtingscrises ter wereld maakt. Latijns-Amerikaanse en Caribische landen hebben het grootste deel van deze vluchtelingen opgevangen (ongeveer 6,5 miljoen).

Aruba is een populaire bestemming voor Venezolanen die bescherming zoeken sinds het uitbreken van de crisis in hun land. Niet alleen de nabijheid van Aruba – slechts 24 km verwijderd van Falcón in Venezuela – trekt veel Venezolanen aan, maar ook de decennialange sociale, economische en historische banden tussen de twee landen.

Het Amnesty rapport: Wat niet verborgen kon blijven...

Een rapport van mensenrechtenorganisatie Amnesty International over de situatie van Venezolaanse vluchtelingen in Aruba heeft nogal wat belangstelling gekregen en bepaald niet in positieve zin voor ons eiland. In het rapport komt de organisatie tot verschillende aanbevelingen om de situatie voor de vluchtelingen in Aruba te verbeteren, specifiek waar het gaat om de incorrecte en onacceptabele behandeling waarvoor volgens hen de Arubaanse regering verantwoordelijk is. Het is belangrijk in deze kwestie objectief te blijven want niet alles wat naar voren is gebracht komt met de werkelijkheid overeen. Diezelfde objectiviteit verplicht ons wel de zaken onder ogen te zien die de regering niet goed aanpakt en die inderdaad moeten worden verbeterd.

In de eerste plaats de groep vluchtelingen. Wie zijn die vluchtelingen? Degene die ons territorium bereikt en bij eerste gelegenheid zich vervoegt bij de geëigende autoriteiten om hun verzoek van de vluchtelingenstatus bekend te maken. Is dat het geval voor het merendeel van de 17.000 Venezolaanse migranten die zonder geldig verblijf zich op ons grondgebied bevinden? Nee, het overgrote deel is via de luchthaven binnen gekomen als toerist en is nooit meer vertrokken. Die kunnen, soms jaren later, niet meer de vluchtelingenstatus claimen. Daar directe vluchten en bootreizen sinds 2018 tussen Venezuela en Aruba niet meer mogelijk zijn, had degene die via een ander land Aruba is binnengekomen zich in dat andere land als vluchteling moeten melden.

De minderheid die Aruba is binnengekomen via de zee is gedeeltelijk onmiddellijk aangehouden, anderen zijn gevlucht bij aankomst en hebben een schuilplaats weten te vinden op het eiland. Het zijn uitsluitend de personen die zijn aangehouden bij binnenkomst en meteen hun wens de vluchtelingenstatus te verzoeken kenbaar maken die hiervoor in aanmerking komen. Men kan niet wachten tot men een keer tegen de lamp loopt bij een of andere controle om dat recht op erkenning als vluchteling op te eisen. In deze zin is hetgeen Amnesty naar voren brengt overdreven, de groep vluchtelingen betreft niet het merendeel van die 17.000 Venezolanen zonder geldig verblijf. Ook wekt de publicatie de indruk dat er een detentiecentrum bestaat voor vluchtelingen. Dat is niet het geval, er is een detentiecentrum voor uit te wijzen personen waar de aangehouden personen terecht komen. Het overgrote deel van de migranten woont 'ergens' op het eiland, waar onze eigen mensen 'fantastisch werk' hebben gemaakt van het onzichtbaar helpen maken van de niet legale buitenlander. We kennen geen situatie zoals in andere landen in de regio waar de Venezolaanse migranten praktisch op straat bivakkeren.

Ook klaagt de organisatie over het feit dat de overheid niet ervoor zorgt dat de aangehouden migrant asiel kan aanvragen gedurende hun detentie. Dat is een internationaal recht dat gewoon gerespecteerd moet worden. Het is aan de regering om aan te geven wat hiervan waar is. Een andere klacht betreft de behandeling die kinderen onder de migranten krijgen. Hier gelden speciale rechten waarbij

de overheid onder meer verplicht is ervoor te zorgen dat de kinderen onderwijs kunnen volgen, zolang zij binnen ons grondgebied verblijven. Dit is geen nieuw thema, in het verleden zijn hierover ook problemen geweest om sommigen in de onderwijssector ervan te overtuigen dat de overheid zelfs toegang tot het onderwijs kan vorderen als scholen niet wensen mee te werken aan het plaatsen van kinderen zonder verblijfspapieren. Ook geldt dat wanneer er geen acceptabele condities aanwezig zijn waar de ouders zich bevinden, dat dan de bevoegde autoriteit (de Voogdijraad) de eigen verantwoordelijkheid moet nemen en zorgen voor adequate accommodatie voor en toezicht op die kinderen.

Het moet ook gezegd zijn dat de regering deze negatieve beeldvorming in de internationale pers al veel langer had kunnen zien aankomen. Wat nu gebeurt zijn de wrange vruchten van een beleid dat verborgen wordt gehouden voor de gemeenschap, waarbij niet geprobeerd wordt om zaken zoveel mogelijk open en duidelijk aan te pakken. Hierbij moet dan ook worden gedaan wat het internationale recht van ons eist, maar anderzijds moet ook duidelijk worden gemaakt wat we nodig hebben om deze groep te helpen. Een van de maatregelen van de overheid was de hele zaak uitbesteden aan niet-lokale organisaties, die zich weinig genegen voelen enige openheid naar de gemeenschap toe te betrachten. Nu blijkt dat dit niet heeft geholpen want de overheid is er toch in geslaagd om niet te voldoen aan bepaalde voorwaarden die absoluut noodzakelijk zijn bij de opvang van deze groep. Bij herhaalde gelegen-

heid is door dit medium gewezen op het belang van het hanteren van meer transparantie in de aanpak voor deze groep. Onze kritiek was en blijft dat de regering, met name via de minister belast met arbeid en integratie, een 'de facto' algemene amnestie aan het promoten is, zonder dat dit met name zo genoemd wordt en zonder dat het parlement van Aruba hierbij wordt betrokken en zonder dat dus de geëigende weg wordt bewandeld, namelijk die van het zorgdragen voor de wetgeving die hiervoor noodzakelijk is. Kennelijk heeft niemand in het parlement, noch aan regeringszijde noch bij de oppositie, zin om zich hierin te verdiepen. Nu ligt de zaak toch op straat en is het duidelijk geworden dat men toch enige verantwoordelijkheid zal moeten nemen.

We kunnen begrijpen dat de regering vreest dat als men zaken 'by the book' uitvoert zoals Amnesty voorstelt, dat dan Aruba wordt tentoongesteld als het ideale paradijs voor vluchtelingen en dat daarmee we alleen nog maar grotere problemen voor de kiezen krijgen in de nabije toekomst. Dat lijkt, zeker gezien de huidige situatie in Venezuela, die kan uitmonden in een migratiegolf van mensen die een beter leven gaan zoeken in de regio, een reële mogelijkheid. We kunnen ons niet verschuilen voor dit probleem maar het moet ook duidelijk zijn dat Aruba geen programma voor de opvang van vluchtelingen kan plannen en uitvoeren. Degene die dat van ons eist zou de middelen moeten verschaffen om dat mogelijk te maken. Het is nu meer dan ooit ook noodzakelijk de grenzen met Venezuela dicht te houden, voor onbepaalde tijd.

mr. Jurima A.R. Bryson beëdigd als de eerste Ombudsman van Aruba

Deze week werd in het Parlement van Aruba de persoon beëdigd die verantwoordelijk zal zijn voor de nieuwe functie van Ombudsman, ook wel Defensor di Pueblo genoemd. Deze onafhankelijke en onpartijdige instantie zal klachten behandelen over het functioneren van vrijwel alle overheidsorganisaties, departementen en/of stichtingen.

Parlementsvoorzitter Raymond Kamperven begon de beëdiging met de mededeling dat, in overeenstemming met artikel 5 van de Ombudswet, het Parlement van Aruba het orgaan is dat de Defensor di Pueblo voor Aruba benoemt.

In een openbare vergadering op 8 juli 2024 heeft het Parlement van Aruba besloten om Mr. Jurima A.R. Bryson te benoemen voor de genoemde functie van Defensor di Pueblo van Aruba, oftewel Ombudsman. Naar aanleiding hiervan werd hij beëdigd in het parlement voordat hij zijn functie zou gaan vervullen. Na zijn beëdiging feliciteerden de fractieleiders van de verschillende politieke partijen Bryson en benadrukten zij het belang van deze functie, die Bryson vanaf gisteren zelf is gaan uitoefenen.

Daarna kreeg de pers de gelegenheid om Bryson te interviewen, waarbij hij aangaf dat de felicitaties niet alleen op zijn persoon gericht waren, maar ook op het Arubaanse volk, dat na zoveel jaren eindelijk heeft bereikt dat dit een realiteit is geworden.

"Het is een felicitatie voor Aruba, omdat het instituut van de Ombudsman er is gekomen, is ingesteld en is benoemd, maar nu begint het werk. Nu gaan we aan de slag met de taken die we moeten uitvoeren om de normen van behoorlijk bestuur te implementeren, de regels voor de benoeming van de Kinderombudsman op te stellen, personeel aan te nemen, en alles te doen wat mogelijk is om het instituut goed op gang te brengen," verzekerde hij. Dit zijn de taken op korte termijn, waarbij nog geen exacte datum gegeven kan worden over wanneer het instituut zijn deuren voor het publiek zal openen. "Maar ik verbind mij ertoe om onvermoeibaar te werken, zodat we zo snel mogelijk in de startfase

kunnen zijn. Het hangt echter niet allemaal van mij af. Er zijn stappen te nemen, zaken te regelen voordat dit instituut zijn deuren kan openen. Dat betekent dat we alle juiste stappen moeten doorlopen om zover te komen."

Om een Kinderombudsman te benoemen, legde Bryson uit dat de wet voorschrijft dat een nominatie zal plaatsvinden en dat het Parlement van Aruba vervolgens de benoeming zal doen, net zoals dat bij Bryson het geval was.

Eveneens informeerde hij dat het Ombudsmaninstituut nog geen klachten kan aannemen, omdat het hier niet gaat om de voortzetting van een bestaand instituut. Dit betekent dat ze vanaf nul beginnen.

"Natuurlijk hebben we de steun van de Ombudsman in het Koninkrijk der Nederlanden, die al heeft aangegeven ons te zullen steunen en ons alle adviezen en informatie te geven die zij door de jaren heen hebben verzameld, zodat wij kunnen profiteren van hun ervaring. We behoren tot dezelfde landen binnen het Koninkrijk, en we hebben vergelijkbare problemen, uitdagingen, en zaken die we moeten oplossen. Dat betekent dat ik geen specifieke tijd wil noemen, en ik kan ook niet garanderen dat dit alles klaar zal zijn vóór het einde van dit jaar."

Toch verzekerde hij dat ze hun tijd, inspanning en toewijding zullen investeren om zo snel mogelijk te beginnen.

Het zijn niet alleen vluchtelingen... Wat uit Venezuela komt...

Het rapport van Amnesty International over de situatie van Venezolaanse vluchtelingen in Aruba moet niet uitsluitend een debat teweegbrengen over dit thema, maar zou ook onze aandacht moeten brengen dat, naast een volgende migratiegolf vanwege de huidige situatie in het land na de verkiezingen van afgelopen juli, er nog andere veiligheidsrisico's zijn vanwege de situatie in dat land.

Want het zijn niet alleen zogeheten 'vluchtelingen' die vanuit dat buurland onze kant opkomen. De kust aan de overkant dat het dichtst bij het onze komt, het schiereiland Paraguaná, is een belangrijke basis voor activiteiten van de internationale narcoticahandel, van waaruit transporten plaatsvinden richting de Caribische eilanden, Midden Amerika en verder noordwaarts op het continent. Het rapport van InsightCrime van april 2022 geeft een gedetailleerde analyse van de wijze waarop de narcoticahandel gedurende het Chavez-regime tot een intieme relatie is gekomen met de geüniformeerde korpsen en andere vertegenwoordigers van de hoogste politieke kringen. Een zaak die de voortdurende aandacht vraagt van de justitiële autoriteiten in Aruba, daar het niet alleen gaat om drugstransporten die worden onderschept in onze territoriale wateren en op open zee in samenwerking met andere landen. Er zijn recentelijk ook gevallen geweest van grote drugsvangsten in containers die vermoedelijk in Aruba zijn ingeladen. Dit geeft een indruk van wat de situatie in Venezuela bij ons kan blijven veroorzaken, gezien het feit dat er voorlopig geen einde zal komen aan het dictatoriale regime dat juist weet te overleven vanwege de samenwerking met de internationale narcoticahandel.

Samen met de narcoticahandel krijgen we ook te maken met de wapenhandel vanuit Venezuela. Dit vraagt om nadere uitleg. Venezuela profiteert ook van de intieme relatie met het Rusland van Vladimir Putin in de vorm van militaire en politieke samenwerking. Net als in Nicaragua onder het Ortega-

regime zorgt die samenwerking voor een overvloed aan Russische wapens die vervolgens ook hun weg vinden naar de clandestiene markt, waarin zonder enige twijfel leden van de geüniformeerde diensten zelf een rol vervullen. Zoals we dus hebben kunnen zien zijn het niet alleen vluchtelingen die hier aankomen, de drugs en wapens reizen mee in diezelfde boten. Dit leidt tot een bijkomende vraag: vertrekken die boten zonder problemen vanuit diezelfde, door het regime zwaarbewaakte, kust van waaruit de genoemde drugstransporten vertrekken? Als we zo dadelijk opgezaald worden met een zogenaamde 'migratiegolf', is dat dan iets spontaans of iets dat georganiseerd is, of in ieder geval wordt toegestaan door de Maduro-dictatuur?

We kunnen ons voorstellen dat al deze aspecten de aandacht hebben van de Nederlandse regering en dat die ook regelmatig worden besproken met onze regering. Natuurlijk zijn dat details die vertrouwelijk worden gehouden en het mag duidelijk zijn waarom. Maar er zijn toch sommige kwesties die blijven irriteren, zoals deze: als we al veiligheidsproblemen hebben met Venezuela en voorzien dat dit nog ernstiger kan worden, wie heeft dan druk uitgeoefend om de maritieme grenzen open te krijgen zodat fruit en groenten binnen kunnen komen, ondanks al het extra werk aan toezicht en controle vanwege die genoemde risico's? En dat alleen maar voor de minime voordelen van de Venezolaanse producten die op het totaal van wat we moeten importeren vrijwel niets voorstellen? We hebben het al een hele tijd heel goed kunnen stellen zonder Venezolaanse producten, waarom zouden we onszelf opzadelen met een heleboel extra problemen, om maar niet te spreken van de gratis propaganda die we het regime verschaffen, dat nu goede sier kan maken met de warme relaties die men onderhoudt met de Nederlandse eilanden, terwijl de democratische landen in deze wereld net bezig zijn met de ondersteuning van de Venezolaanse bevolking om de terugkeer naar een democratisch systeem mogelijk te maken, na het fiasco van de presidentsverkiezingen van een paar maanden

geleden. Anderen proberen druk uit te oefenen en wij zijn bezig het regime van dienst te zijn? Zelfs bevrijdende regeringen, zoals die van president Petro van Colombia en van Lula da Silva in Brazilië weigeren Maduro te erkennen na de verkiezingen zolang hij niet de kwestie van de verkiezingsakten op overtuigende wijze oplost. Inmiddels heeft het Carter Center in de algemene vergadering van de Organisatie van Amerikaanse Staten die akten gepresenteerd waaruit zou blijken dat Edmundo Gonzalez een ruime overwinning had behaald. Jammer genoeg zal dat weinig uitmaken voor de situatie in dat land. Het is kennelijk voor veel mensen moeilijk te begrijpen dat er in 25 jaar een innige relatie is ontstaan tussen politici en militairen, juist vanwege de wederzijdse voordelen die men haalt uit de samenwerking met de narcoticahandel. Verkiezingen op zich zullen geen verandering forceren in die situatie en we kunnen onmogelijk het regime van Maduro behandelen alsof het een normale democratische regering betreft.

Zoals eerder gesteld is de wijze waarop het probleem Venezuela moet worden benaderd de verantwoordelijkheid van de Nederlandse regering. De publicatie van Amnesty International was wellicht in eerste instantie niet eens aan ons gericht maar aan de regering in Den Haag die de verantwoordelijkheid draagt voor de uitvoering van de internationale verdragen, zoals in het geval van vluchtelingen die hier asiel zoeken. Het overtreden van regels opgelegd door die verdragen heeft gevolgen voor het Koninkrijk dat die verdragen als eerste heeft ondertekend, met medeondertekening van Aruba. Met een demissionaire regering aan onze kant of niet, dit thema zal ongetwijfeld onderwerp van gesprek blijven tussen Nederland en Aruba. Met momenteel 107.000 officieel geregistreerde inwoners en 17.000 aanwezige migranten zonder geldige verblijfstitel, hebben we nu al 124.000 inwoners, meer dan 600 per vierkante kilometer. En nog steeds is er geen enkel uitzicht op enig formeel goedgekeurd beleid, zoals dat eigenlijk zou moeten...

Premier Evelyn Wever-Croes:

“Verklaring van parlementslid Marisol Tromp over SSA mist ernst”

Demissionair premier Evelyn Wever-Croes gaf gisterochtend een persconferentie waarin het onderwerp van de Stichting Sportsubsidie Aruba (SSA) een relevant thema blijft. Hierbij legde ze uit dat de verklaring van parlementslid Marisol Tromp hierover “ontbreekt aan ernst.”

De premier verzekerde dat minister van Sport, Endy Croes haar had geïnformeerd over de onregelmatigheden die plaatsvonden en dat er onmiddellijk een onderzoek was gestart. Nadat het onderzoek was afgerond, werd er een klacht ingediend wegens misbruik van fondsen.

“Het gaat om iemand die in het sportgebied veel vertrouwen genoot, iemand die vanwege zijn financiële studie aan de universiteit en zijn ervaring in de sportwereld werd gezien als de beste persoon voor deze functie waarin je hem kon vertrouwen,” zei ze.

Zoals bekend is deze persoon dicht bij de premier, maar zoals zij aangeeft: “Dat had er niets mee te maken. Ik kan zelfs zeggen dat toen de beslissing werd genomen om deze persoon in dienst te nemen, het niet iets was dat met mij werd overlegd. Helaas heeft het onderzoek aangetoond dat er zaken zijn gebeurd die niet in orde waren.”

De premier bleef benadrukken dat niet alleen voor kabinet Wever-Croes I en II, maar vooral voor de partij Movimiento Electoral di Pueblo (MEP) “integriteit het allerbelangrijkste is. Waar integriteit wordt geschonden, zijn er consequenties, en dat hebben we de afgelopen zeven jaar dat we in de regering zitten, laten zien.”

Terugkomend op een verklaring die parlementslid Marisol Tromp onlangs deed, waaruit volgens de premier bleek dat “zij de indruk wekte alsof er geen klacht was ingediend, net

zoals met Arubahuis, omdat dat de reactie was die ik gaf: er was geen klacht ingediend. Ik denk dat mevrouw Tromp zich vergist of bewust manipuleert, en beide zijn kwalijk.”

De premier verzekerde bovendien dat ze al vaak had uitgelegd, en zelfs in het Parlement van Aruba had aangetoond, dat op het moment dat zij vermoedde dat er iets mis was, zij zelf de Centrale Accountantsdienst van Aruba had verzocht om een administratief onderzoek te doen en DRH om een disciplinair onderzoek.

Toen dat onderzoek was afgerond, werd het rapport naar het Openbaar Ministerie gestuurd voor een oriënterend onderzoek. Het OM reageerde dat er een formele klacht moest worden ingediend.

Volgens de premier zijn er bewijzen die aantonen dat zij persoonlijk de klacht heeft ingediend en dat de zaak momenteel in handen is van justitie: “Het Openbaar Ministerie is ermee

bezig, en we moeten afwachten wat de woordvoerder te zeggen heeft over hoe de zaak vordert, maar de brief bevestigt dat ik de klacht heb ingediend en dat de zaak loopt.”

Op de vraag of het mogelijk is dat minister Endy Croes bij deze zaak betrokken is, gezien het feit dat parlementslid Tromp verschillende bewijzen bij het Openbaar Ministerie heeft ingediend, zei de premier dat wat zij had gezien was “dat de minister van Sport helaas een slachtoffer is in dit proces. Ik kan niet veel infor-

matie geven omdat ik niet weet wat het onderzoek heeft opgeleverd. Ik heb het rapport ook niet ontvangen, omdat het niet naar mij hoeft te komen, maar naar het Openbaar Ministerie. Ik denk dat dit iets is wat het OM moet verduidelijken.” De premier bleef bij het punt dat de verklaring van parlementslid Tromp “ontbreekt aan ernst. Je kunt geen woord van haar geloven wanneer ze een leugen vertelt over Arubahuis. Waarom vertel je een leugen? Omdat je niet zeker bent van wat je zegt,” besloot ze.

Tijdelijk parlement voor... Iets nuttigs doen...?

Voor een zeer korte periode bevinden we ons in een bijzondere situatie in ons parlement, waar de voorzitter van dit orgaan niet afkomstig is van de grootste partij in een coalitie of van een partij die alleen regeert. Deze situatie zal hoogstwaarschijnlijk niet lang duren, omdat de verkiezingen in december mogelijk zullen zorgen voor een andere samenstelling van het parlement, wat zou leiden tot een nieuwe regering, resulterend in de gebruikelijke verkiezing van een voorzitter.

Dit zorgt ervoor dat het parlement gedurende enkele maanden mogelijk een andere agenda kan kiezen, afhankelijk van de partijen die de verkiezing van de huidige voorzitter hebben gesteund. Maar wat zou de agenda van zo'n parlement kunnen zijn? Zouden ze doorgaan met de behandeling van lopende wetsvoorstellen? De begroting bijvoorbeeld? Om dat te doen, moet er een minimale basis van vertrouwen zijn tussen kabinet en parlement. De samenwerking tijdens de behandeling van de begroting is intensief, omdat het de wet is die elk jaar de meeste tijd in beslag neemt van het parlement. Het lijkt erop dat die minimale basis er niet is, en daarom zal de begroting voor 2025, hoewel het in handen is van het parlement, niet worden behandeld. Dat zou ook weinig zin hebben, aangezien de verkiezingen in december in principe zouden kunnen resulteren in een

regering van een ander karakter, hoewel dat niet per se het geval is, die mogelijk de wens zou hebben om de recent ingediende begroting te herzien. Dit betekent dat de behandeling van de begrotingswet waarschijnlijk in de eerste helft van 2025 zal plaatsvinden. En dat betekent ook dat de financiële toezichthoudende normen, die voorschrijven dat er voor 15 december van elk jaar een goedgekeurde begroting moet zijn, niet zullen worden nageleefd. Dit hoeft niet per se als een drama te worden gezien; belangrijker is dat de wet voldoet aan de normen en aanbevelingen van het toezichthoudend college, zodat er later geen negatieve reacties van het Koninkrijk komen.

De behandeling van andere wetsvoorstellen die al in het parlement liggen, kan in principe plaatsvinden, maar in het geval van voorstellen die door het demissionaire kabinet zijn ingediend, hangt het af van de verantwoordelijke minister of hij bereid is deel te nemen aan dit proces, waarbij hij zijn voorstel verdedigt voor een zaal die mogelijk zijn visie niet deelt en waar er geen gegarandeerde basis is, zoals het geval was toen het kabinet nog functioneerde. Wat blijft er dan over? Enkele initiatiefvoorstellen? Op dit moment, voor zover wij weten, is er niets in behandeling dat in de huidige situatie behandeld zou kunnen worden. Wat zou het parlement dan kunnen doen? Informatie bijeenkomsten, zoals al is besproken met betrekking tot de ge-

beurtenissen rond de oprichting van een sportsubsidiefonds. Het uitnodigen van een bewindspersoon in deze buitengewone omstandigheden zal niet eenvoudig zijn. Een minister zal niet ronduit weigeren om te verschijnen, maar er zal altijd wel een reden zijn, geloofwaardig of niet, afhankelijk van de gedachten van eenieder, maar een openbare vergadering om een bewindspersoon ter verantwoording te roepen zal weinig zin hebben als dit meer een politiek verkiezingsshow zou worden.

De vraag is natuurlijk of er een gunstiger situatie zou kunnen zijn voor een bijeenkomst van het parlement. In Nederland hebben we een enigszins andere situatie gezien, waarin een (nieuw) parlement informatie ontvangt en behandelt van een minister of staatssecretaris, die beide partijen als belangrijk beschouwen. Dit gebeurde enkele jaren geleden, toen de staatssecretaris voor Koninkrijksrelaties een rapport presenteerde over de situatie op dat moment in de relatie tussen de Nederlandse regering en de eilandsbesturen.

En als er geen vergelijkbaar onderwerp in behandeling is, hebben we een goed voorstel. In april 2024 presenteerde de Raad van Advies (RvA) een uitgebreid advies over een breed scala aan onderwerpen die verband houden met hervormingen om het bestuur in het algemeen efficiënter en effectiever te maken, met een meer rationeel ge-

bruik van de beschikbare financiële en menselijke middelen. Dit advies behandelt verschillende onderwerpen die ook van belang zijn voor de besprekingen die plaatsvinden in het kader van het Landspakket met Nederland. We proberen hier geen samenvatting te geven van dit uitgebreide verslag (36 pagina's), maar wel enkele voorbeelden van de behandelde onderwerpen. De RvA behandelt onder andere het algemene kader voor het beheer van entiteiten die gelieerd zijn aan het bestuur, zoals staatsbedrijven, stichtingen en zelfstandige bestuursorganen (zbo's) zoals AZV, SVB, Aruba Fair Trade Authority (AFTA) en de Centrale Bank.

De RvA raakt ook het onderwerp aan van de traditie waarin bij elke nieuwe formatie een 'reshuffle' van ministeries plaatsvindt, waarbij de nieuwe samenstelling niet altijd de beste vorm biedt voor een goede samenwerking tussen de ministeries. Soms zorgt de nieuwe samenstelling zelfs voor belemmeringen in de samenwerking en communicatie, in plaats van te kiezen voor een logische pakketverdeling van ministeries. Zeker nu in verkiezingstijd zou het goed zijn als zowel nieuwe als ervaren politici nota nemen van wat hun eigen constitutionele adviseur naar voren brengt als 'food for thought'. Nodig hen uit om hun advies te delen en toon iets van de eenheid die zo nu en dan getoond zou moeten worden aan het volk.

Rycond Santos do Nascimento en zijn partij Lucha pa Reforma (LPR) zijn klaar voor de verkiezingen

In een interview met onze redacteur bevestigde Rycond Santos do Nascimento dat hij zal deelnemen aan de verkiezingen met zijn christendemocratische partij Lucha pa Reforma (LPR), die in juli vorig jaar is opgericht en nu zijn registratie heeft voltooid.

Hij legde uit dat ze een team hebben met verschillende kandidaten, hoewel dit op een vrij stille manier is gebeurd, volgens hem omdat "we strategisch moeten handelen en niet alle pers houdt van wat ik schrijf. Daarom hebben we met veel voorzichtigheid gewerkt en nu kunnen we zeggen dat we kandidaten, een partijprogramma, een boodschap hebben en dat we anders zijn dan de andere partijen," zei hij.

Volgens hem hebben de huidige oppositiepartijen invloed op elkaar en werken ze samen, waardoor er geen verschil is tussen bijvoorbeeld

Accion21, Futuro en MAS; "alle drie hebben dezelfde stijl, hetzelfde denken en er is geen verschil," benadrukt hij.

Zijn bezorgdheid is dat deze drie partijen "geen enkele interesse hebben om de structurele problemen van het land aan te pakken, en dat is heel duidelijk; ze willen niet praten over de problemen van de AVP, ze willen niet praten over de huidige regering. Maar de huidige regering maakt deel uit van onze regeringshistorie en als je de structurele problemen wilt aanpakken, moet je het land sinds 1986 bekijken. Dan heb je een ander beeld om te begrijpen hoe dit land is bestuurd."

Wat betreft de belangrijkste punten van zijn campagneplan zei hij dat milieubeheer en afvalbeheer oplossingen moeten bieden, wat betekent dat er wetgeving moet komen die het beheer van het milieu regelt, inclusief de bestrijding van lucht-, water- en bodem-

vervuiling.

Daarnaast moet corruptie worden bestreden, waarbij de focus ligt op de macht van ministers. "In het verleden waren er ex-ministers die luidruchtig waren over integriteit en het bestrijden van corruptie, zoals Otmar Oduer en Marisol Tromp, maar een van de problemen is dat ministers te veel macht hebben; daardoor vindt er corruptie plaats."

Over de kandidaten die op zijn lijst zullen staan, meldde Santos do Nascimento dat ze kandidaten hebben voor preventieve maatregelen, met een actieplan op het gebied van gezondheid. "Maar degenen die meer over ons willen weten, moeten altijd letten op wat we daarover zeggen. We hebben in een flyer de basisprincipes van de partij opgesomd, en na de indiening van de lijst zullen we het partijprogramma van Lucha pa Reforma publiceren."

Giovanni Trim besluit de politiek in te gaan door de UPP over te nemen

Giovanni Trim, een bekende en bezorgde burger over de situatie in het land, die enkele maanden geleden is begonnen met het opnemen van informatieve video's, kondigde afgelopen vrijdag aan dat hij de UPP (Union Patriótico Progresista) heeft overgenomen, dat nu is omgedoopt tot "Unie en Welvaart voor het Volk".

Tijdens een zeer intieme presentatie met familie en vrienden, gaf Trim aan dat nadat het kabinet Wever-Croes op 9 september zijn ontslag had ingediend, de partij waarmee hij oorspronkelijk van plan was om mee te doen, het proces niet kon voltooien om deel te nemen aan de verkiezingen op 6 december.

Hij verzekerde dat nadat hij zijn video's had gemaakt waarin hij zijn zorgen uitlegt over de politieke en sociale situatie, "Aruba een nieuwe fase is ingegaan", iets wat nog nooit eerder is voorgekomen, "waar politici onder tafel geld geven, spullen weggeven die van ons zijn, terwijl wij achteruit blijven gaan."

Daarom heeft hij besloten om de UPP over te nemen, waarbij hij Candelario (Booshi) Wever en Raymond Hernandez bedankte, die de partij aanboden

omdat zij niet meer aan de verkiezingen zouden deelnemen, zoals Trim bevestigde. "We zijn vandaag hier vastberaden omdat we willen dat Aruba uit de puinhoop komt, want de afgelopen 30 jaar is Aruba alleen maar in puinhoop geweest. Corruptie, omkoping, verduistering van geld om de bezittingen van het volk weg te geven, problemen met de Lotto. Waar je ook kijkt, Aruba heeft problemen en de mensen, onze burgers op Aruba, zijn het zat," zei hij.

Volgens hem zijn de burg-

ers het zo zat dat ze niet eens meer naar het nieuws willen luisteren en het enige dat ze nu willen zien is "dat we uit de puinhoop komen", wat ook de slogan is die hij heeft gekozen voor zijn campagne om zo een "compleet nieuw Aruba" binnen te stappen, vol kansen voor iedereen.

De UPP blijft dezelfde initialen houden, maar met een andere betekenis. Volgens hem hebben ze veel projecten, "we hebben een zeer vooruitstrevend politiek programma, maar in de loop van deze week zul-

len jullie ons programma zien dat zeer visueel zal zijn, video's waarin jullie precies zullen zien wat we de komende vier jaar gaan doen en hoe we Aruba uit deze situatie gaan halen."

Unie en Welvaart voor het Volk, volgens Trim, is dat "Aruba het beu is met de politici en de traditionele partijen. Daarom geloof ik dat dit jaar, op 6 december, Aruba geschiedenis zal schrijven waarin voor de eerste keer de traditionele partijen aan de kant zullen staan en de nieuwe partijen degenen zullen zijn die zullen schitteren en

positieve veranderingen voor Aruba zullen brengen. Dat is ons perspectief en dat is ook wat er gaat gebeuren."

Wat betreft de andere kandidaten op zijn lijst, zei Trim dat ze hun kandidaten al hebben gekozen, maar dat ze allemaal obstakels hebben ondervonden door de val van de regering, en dat ze veel moeite moesten doen om deze presentatie mogelijk te maken. Deze week zullen ze zich concentreren op de kandidaten die op de lijst zullen komen.

Tot slot stelde hij vragen over wat er vorige week gebeurde met de SSA, waar een strafrechtelijk onderzoek werd gestart volgens de autoriteiten zelf, met betrekking tot de onregelmatigheden in het beheer van publieke fondsen, waarbij atleten die fondsen moesten krijgen onder druk stonden om hulp te vragen om Aruba in het buitenland te kunnen vertegenwoordigen.

"Dit is het soort bestuur dat we de afgelopen jaren hebben gehad, het parlement is een chaos geworden met bedrog en verdraaiing, slechte service in de overheidsdepartementen, en nu zijn we op een punt gekomen dat we niet meer weten op wie we moeten stemmen. De AVP en MEP partijen hebben ons in deze puinhoop gestoken," aldus zijn slotwoord.

Leonardo Figaroa sluit deelname aan de komende verkiezingen met een andere partij niet uit

Leonardo Figaroa, een jonge leider in de politiek en recentelijk afgestudeerd met een Bachelor in Rechten aan de Universiteit van Aruba, gaf onlangs een interview aan onze redacteur. Met de verkiezingen op 6 december in aantocht, sprak hij over zijn overwegingen of hij de weg van de verkiezingen zou voortzetten of liever nog wat langer zou wachten.

Zoals bekend was Figaroa in 2021 kandidaat op de lijst van de partij Accion21, waarvan hij later besloot afstand te nemen. Hij begon zijn eigen partij, genaamd Partido Direccion Política (PDP). Echter, op 9 september diende het kabinet Wever-Croes II zijn ontslag in, wat een uitdaging werd voor Figaroa, omdat bijvoorbeeld de kandidaten die op dat moment op zijn lijst stonden, besloten niet verder te gaan met de verkiezingscampagne, omdat zij zich niet voldoende voorbereid voelden door de korte campagneperiode.

"Om heel eerlijk te zijn, de voorberei-

ding was iets wat op de agenda stond, namelijk om de kandidaten voor te bereiden door hen te onderwijzen over onze grondwet en de juridische basis die iedereen moet kennen, vooral wanneer ze de politiek ingaan. Dat was de eerste reden," zei hij.

Een tweede punt dat hij aanhaalde, is dat hij persoonlijk, na overleg met veel mensen om advies te zoeken, "juridisch gezien had ik aan deze verkiezingen kunnen deelnemen met mijn eigen partij, maar de realiteit is dat ik niet alleen aan mezelf moet denken, maar aan het volk. Op dat moment voelde ik dat als ik alleen op een lijst zou gaan staan, sommige media zouden twijfelen aan mijn ideeën en doelen. Dat was een van mijn zorgen, want ik heb dat ervaren in de campagne van 2021, waar mensen me op veel plekken vragen stelden over mijn leeftijd."

Bovendien vertelde hij dat toen de regering viel, zijn vader ziek werd, wat Figaroa diep raakte: "Mijn vader is mijn steunpilaar," wat hem deed

reflecteren of hij met zijn partij op dat moment door moest gaan of niet. "Op verschillende momenten ben ik in contact gekomen met andere politici de afgelopen maanden om te kijken of we een gecombineerde lijst of alliantie konden vormen. Maar wat ik als politicus leer, is dat, hoewel er buiten de eenheid over wordt gesproken, je uiteindelijk ziet dat ze allemaal nummer één willen zijn. Er is geen ruimte om te zeggen: laten we onderhandelen, kijken of we een alliantie kunnen sluiten. En om heel eerlijk te zijn, ik ga me niet bij een andere partij aansluiten zonder garantie voor mezelf," verzekerde hij.

Figaroa verklaarde dat wat hij tijdens de laatste verkiezingen bij Accion21 meemaakte, hem zwaar heeft geraakt: "Ik heb er nooit over gesproken, maar het had een grote impact, en dat was de reden waarom ik mijn eigen partij oprichtte, omdat je aan het einde van de dag niet gebruikt wilt worden, waarna al je harde werk wordt onderschat. Politiek is heel mooi van buitenaf gezien, met zijn marketing, maar binnen de

organisatie zie je dat niet alles verloopt zoals het hoort. Dat was een drempel voor mij, en ik heb de afgelopen twee weken veel aanbiedingen gekregen."

Maar in zijn gedachten is hij zeker dat "ik niemand ga aanvallen over wat er in het verleden is gebeurd om mezelf beter te voelen." Dat was ook de reden waarom hij de partij verliet met een brief en geen verdere details gaf over wat er toen gebeurde.

Op de vraag hoe haalbaar zijn deelname aan deze verkiezingen op een andere lijst is, antwoordde hij: "80% haalbaar, maar het moet op de juiste lijst zijn."

Sint Maarten: Probleem met het back-upstelsysteem van de luchthaven opgelost

(TheDailyHerald) – Het probleem dat resulteerde in het falen van het back-upstelsysteem van de Princess Juliana International Airport (PJIA), waardoor de luchthaven recentelijk op twee gelegenheden zonder stroom kwam te zitten, is verholpen.

Minister van Toerisme, Economische Zaken, Transport en Telecommunicatie (TEATT) Grisha Heyliger-Marten vertelde donderdag aan "The Daily Herald" dat de back-upgeneratoren niet functioneerden omdat een onderdeel in een van de generatoren was doorgebrand. Het onderdeel moest worden vervangen en dat is inmiddels gebeurd.

De minister zei dat het on-

derdeel was doorgebrand door schommelingen in de stroom. "Het onderdeel is beschadigd en ze hebben het sindsdien gevonden en vervangen," zei ze.

Heyliger-Marten had de PJIA-opererende onderneming PJIAH Managing Director Perry Wilson gevraagd te onderzoeken wat de herhaalde storingen van een van de back-upgeneratoren van de luchthaven veroorzaakte en haar daar zonder uitstel verslag over uit te brengen.

Ze had toen gezegd dat er absoluut geen reden was waarom er stroomuitval zou moeten plaatsvinden, en opgemerkt dat dit een slecht imago creëert bij reizigers.

Curaçao: Dochter van 'Tyson' Quant beschuldigd van witwassen in verband met criminele organisatie

(CuraçaoChronicle) – De dochter van 'Tyson' Quant, leider van de criminele organisatie No Limit Soldiers, staat voor de rechter wegens betrokkenheid bij witwassen en profiteren van de illegale opbrengsten van haar vader gedurende meerdere jaren.

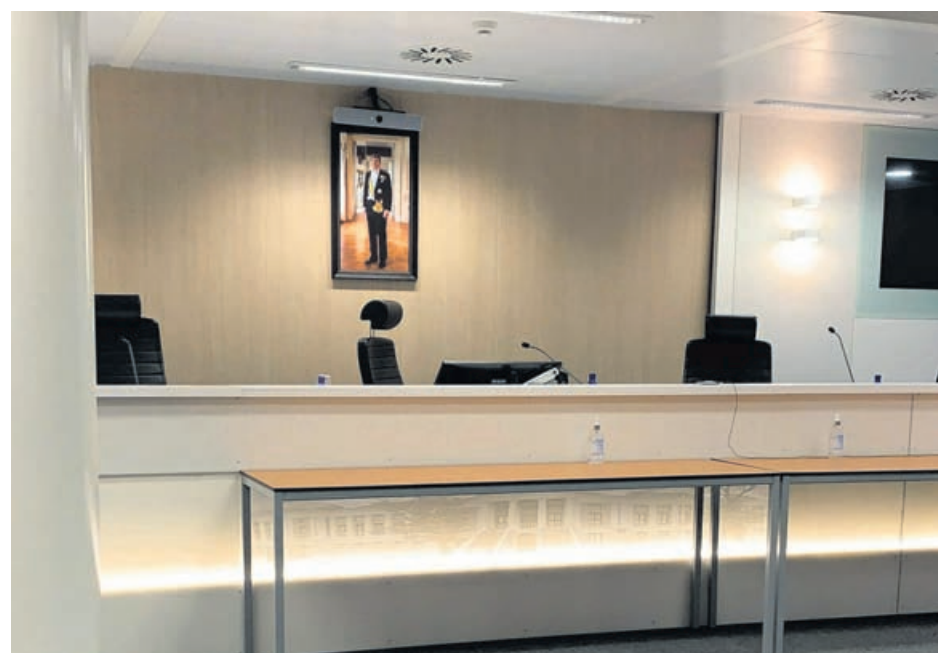
Quant wordt erkend als een van de leiders van de No Limit Soldiers (NLS), een criminele groep die oorspronkelijk als een straatbende in de Koraalspechtbuurt van Curaçao is ontstaan. In de loop der tijd breidde NLS zijn activiteiten uit naar Sint Maarten, Nederland en andere delen van de wereld.

Het Openbaar Ministerie (OM) heeft een straf geëist van 180 uur maatschappelijke dienstverlening en twee maanden

voorwaardelijke gevangenisstraf, met een proeftijd van twee jaar.

De dochter wordt beschuldigd van het witwassen van criminele opbrengsten, maar wordt niet verdacht van actieve deelname aan de criminele organisatie. Volgens het OM had ze geen onafhankelijk inkomen, maar profiteerde ze van het illegale geld van haar vader, dat ze gebruikte om luxe auto's aan te schaffen en haar opleiding in Canada en Curaçao te financieren.

De aanklager maakte duidelijk dat er geen beschuldigingen worden geuit met betrekking tot haar kindertijd, waarin ze mogelijk onwetend van de illegale inkomsten van haar vader heeft geprofiteerd.

(CuraçaoChronicle) – Sport, Sithree van Heydoorn, heeft aangekondigd dat de EFO-test dit

Curaçao: Geen EFO-test dit schooljaar

Nieuwe studentenevaluatie in ontwikkeling

schooljaar niet zal plaatsvinden, terwijl de regering werkt aan de ontwikkeling van een nieuwe beoordeling om de voortgang van studenten en cognitieve vaardigheden te meten. De aankondiging kwam tijdens een parlementaire sessie in antwoord op vragen van MP Giselle Mc William.

Mc William vroeg naar de evaluatie van studenten die in 2020 naar het voortgezet onderwijs gingen zonder de EFO-test te hebben afgelegd vanwege de pandemie. Van Heydoorn

onthulde dat 52% van de studenten die met een aanbeveling voor het HAVO-niveau (hoger algemeen voortgezet onderwijs) de middelbare school binnenkwamen, hun studie succesvol heeft voortgezet.

Tijdens de sessie besprak Van Heydoorn ook de officiële beslissing om de EFO-test te beëindigen. Het ministerie werkt, in samenwerking met relevante afdelingen, aan een nieuw systeem voor het geven van schoolaanbevelingen, dat voor het schooljaar 2024-2025 zal worden geïmplementeerd.

Er werden zorgen geuit over hoe de eindresultaten van de scholen zouden worden geëvalueerd. Van Heydoorn verduidelijkte dat de evaluaties zullen worden uitgevoerd volgens inspectienormen om discrepanties in testniveaus tussen scholen te voorkomen.

"In het basisonderwijs wordt de voortgang gemeten met behulp van interimdoelen, terwijl in het voortgezet onderwijs de einddoelstellingen worden toegepast," legde de minister uit.